ଜହ୍ନ ରାଇଜରେ ମଣିଷ

ଡକ୍ଟର ଜଗନ୍ନାଥ ମହାନ୍ତି

ଜହ୍ନ ରାଇଜରେ ମଣିଷ

ଲେଖକ :

ଡକ୍ଟର ଜଗନ୍ନାଥ ମହାନ୍ତି

ପ୍ରକାଶକ

କୋଣାର୍କ ପବ୍ଲିଶର୍ସ

ବିନୋଦବିହାରୀ, କଟକ-୨

ଜହ୍ନ ରାଇଜରେ ମଣିଷ

ଲେଖକ :
ଡକ୍ଟର ଜଗନ୍ନାଥ ମହାନ୍ତି

ପ୍ରକାଶକ :
ଚନ୍ଦ୍ରଶେଖର ପାତ୍ର
କୋଣାର୍କ ପବ୍ଲିଶର୍ସ
ବିନୋଦବିହାରୀ, କଟକ-୨

ପ୍ରଥମ ପ୍ରକାଶ : ୧୯୮୮
ଦ୍ୱିତୀୟ ପ୍ରକାଶ : ୧୯୯୦

ମୁଦ୍ରଣ :
କୋଣାର୍କ ପ୍ରିଣ୍ଟର୍ସ
ଖଟବିନ୍‌ସାହି, କଟକ-୮

ମୂଲ୍ୟ :
ଅଠର ଟଙ୍କା ପଚାଶ ପଇସା

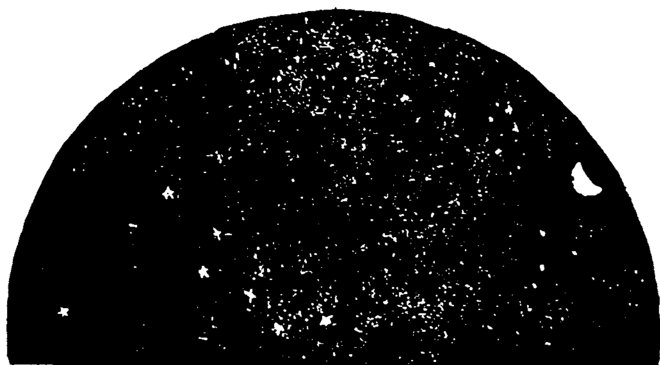
ଲୋକଙ୍କ ସେବାରେ ବିଜ୍ଞାନ

ସୂଚୀପତ୍ର

କେତେ ବଡ଼ ଏଇ ଜଗତ !

କେତେ ବଡ଼ ଆମର ଏଇ ପୃଥିବୀ ! କେତେ ତା'ର ଜୀବଜନ୍ତୁ ଆଉ ଗଛ ଲତା !! କେତେ ତାର ନଈ ନାଳ, ବଣ ପାହାଡ଼ ! କେତେ ଦରିଆ, କେତେ ଦେଶ ଏଇ ଆମ ପୃଥିବୀରେ ।

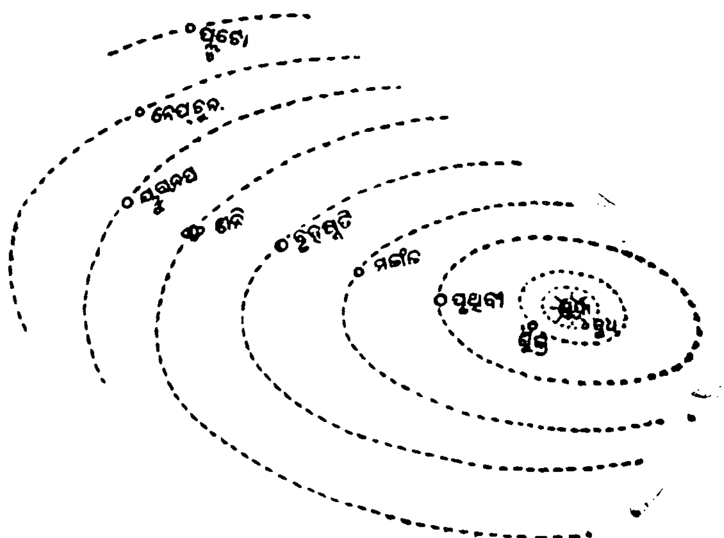
(ଆକାଶ)

କେତେ ବଡ଼ ଏଇ ଆକାଶ ! କେତେ ତାର ଗ୍ରହତାରା, ସୂର୍ଯ୍ୟ ଚନ୍ଦ୍ର ! ପୃଥିବୀ ଉପରେ କେତେ ବଡ଼ ବାୟୁମଣ୍ଡଳ !

ଏହାର ସୀମା ସରହଦ କେତେ ? କେଉଁଯାଏ ଏଇ ବାୟୁମଣ୍ଡଳ ବ୍ୟାପି ରହିଛି ? ବୈଜ୍ଞାନିକମାନେ କହନ୍ତି ଯେ, ୧୭୦ କିଲୋମିଟର ଉଚ୍ଚ ଯାଏ ଆମ ପୃଥିବୀକୁ ବାୟୁମଣ୍ଡଳ ଘେରି ରହିଛି ।

ଏହାକୁ ଆକାଶ କୁହାଯାଇ ପାରେ । କିନ୍ତୁ ତା ଉପରକୁ ଅଛି ସୀମାହୀନ ସରହଦ । ତାକୁ ମହାକାଶ ବା ମହାଶୂନ୍ୟ କହନ୍ତି । ତାହା ପୁଣି କେତେ ଦୂରକୁ ବ୍ୟାପିଛି । ମଣିଷ ତାହା ଏ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ କଳନା କରିପାରି ନାହିଁ ।

ମଣିଷ ଜାଣିବାରେ ସୂର୍ଯ୍ୟ ଗୋଟିଏ ବଡ଼ ନକ୍ଷତ୍ର । ତାର ପରିବାରଟିରେ ବୁଧ, ଶୁକ୍ର, ମଙ୍ଗଳ, ଶନି, ବୃହସ୍ପତି,

ବରୁଣ ପ୍ରଭୃତି ନଅଟି ଗ୍ରହ ଅଛନ୍ତି । ଏହାକୁ ସୌରଜଗତ କୁହାଯାଏ । ଏହା ପୁଣି କେତେ ବଡ଼ କଳନା କରିବା ଆଦୌ ସହଜ ନୁହେଁ !

ଆମେ ଯଦି ଘଣ୍ଟାକୁ ୯୨୦ କିଲୋମିଟର ବେଗରେ ଗୋଟିଏ ଯାନରେ ଯିବା, ତେବେ ଆମର ସବୁଠୁ ପାଖ ଗ୍ରହ ଶୁକ୍ରରେ ପହଞ୍ଚିବାକୁ ପ୍ରାୟ ୮ ବର୍ଷ ଲାଗିଯିବ । ସେମିତି ମଙ୍ଗଳରେ ପହଞ୍ଚିବା ପାଇଁ ୨ ବର୍ଷ ଲାଗିଯିବ । ବୁଧକୁ ଯିବାପାଇଁ ୭ବର୍ଷ ସମୟ ଦରକାର । ଶନି ଗ୍ରହକୁ ଯିବାପାଇଁ ୯୯ ବର୍ଷ ଲାଗିବ ।

ସେହି ଯାନରେ ଗଲେ ଆମ ପାଖରେ ଥିବା ଉପଗ୍ରହ ଚନ୍ଦ୍ରରେ ପହଞ୍ଚିବା ପାଇଁ ୧୧ ଦିନ ଲାଗିବ । ଅଥଚ ସୂର୍ଯ୍ୟ ପାଖକୁ ଯିବାପାଇଁ ୧୨ ବର୍ଷ ଦରକାର । ସବୁଠୁ ନିକଟରେ ଥିବା ନକ୍ଷତ୍ର ପାଖରେ ପହଞ୍ଚିବାପାଇଁ ଏହି ଯାନଟିକୁ ୩୨ ବର୍ଷ ଲାଗିଯିବ ! ପୁଣି ଏହି ନକ୍ଷତ୍ରଠାରୁ ଦୂରରେ, ବହୁ ଦୂରରେ କେତେ ଯେ ଗ୍ରହ ନକ୍ଷତ୍ର ପୁଣି ଅଛନ୍ତି ତାର କଳନା ନାହିଁ ! ଏହି ସବୁକୁ ନେଇ ବିଶ୍ୱବ୍ରହ୍ମାଣ୍ଡ !

ଏହି ବିଶ୍ୱବ୍ରହ୍ମାଣ୍ଡ କେତେ ବିରାଟ ! ଏହାର ମହାକାଶ କି ବଡ଼ ! ତାର ଆଦି ଅନ୍ତ ନାହିଁ । କେତେ ସୂର୍ଯ୍ୟ, କେତେ ଚନ୍ଦ୍ର, କେତେ ତାରା ଏହି ମହାକାଶରେ ଦିନରାତି ଘୂରୁଛନ୍ତି, ତାର ଇୟତ୍ତା ନାହିଁ । ତେଣୁ ଭାଗବତରେ ଲେଖା ଅଛି—

ବ୍ରହ୍ମାଣ୍ଡ ମାଳ ମାଳ ହୋଇ
ତୋ ଲୋମ କୂପେ ବିରାଜଇ ।

ସ୍ୱଭାବକବି ଗଙ୍ଗାଧର ମଧ୍ୟ ଗାଇଛନ୍ତି—

ବିଶ୍ୱଜୀବନ ହେ, ତୁମ୍ଭଙ୍କୁ କରୁଣାସିନ୍ଧୁ
ବୋଲିବାକୁ ମନ ବଳୁନାହିଁ ତେଣୁ
ସିନ୍ଧୁ ତୁମ୍ଭ କୃପା ବିନ୍ଦୁ ।

ତୁମ୍ଭ ଭଜନରେ ହେବନାହିଁ ନାଥ
ମାଳା ଜପିବାକୁ ବାଧ୍ୟ ।
କୋଟି କୋଟି ଗ୍ରହ କରିଛି ଯେ ମାଳାଟି
କେ ଜପି କରିବ ସାଧ୍ୟ !

ଏହି ବିଶ୍ୱବ୍ରହ୍ମାଣ୍ଡ ମନୁଷ୍ୟକୁ ଅବାକ୍ କରେ । ଏହି ମହାକାଶ ମନୁଷ୍ୟକୁ ଯୁଗ ଯୁଗ ଧରି ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ କରିଛି । ଏହାର ଅନନ୍ତ ରୂପ ଦେଖି ସେ ଦେଖିପାରି ନାହିଁ । ଏହାର ଅକଳନ୍ତା ଆକାରର ସେ କଳନା କରିପାରେ ନାହିଁ । ଏଠାରେ ଥିବା କୋଟି କୋଟି ଚନ୍ଦ୍ର ନକ୍ଷତ୍ର ତାକୁ ତାବଦା କରି ଦେଉଛି ! ସେ ହତବାକ୍ ହୋଇଯାଏ ।

ସେ ତେଣୁ ତାକୁ ଜାଣିବାକୁ ଆକୁଳ ହୋଇଛି । ଅଧିକରୁ ଅଧିକ କଳନା କରିବାରେ ଲାଗିଛି । ତାକୁ ଚିହ୍ନିବାକୁ ବାରମ୍ବାର ଚେଷ୍ଟା କରିଛି । ଏଥିପାଇଁ ସେ କେତେ ଦୁଃଖ କଷ୍ଟ ଭୋଗିଛି । କେତେ ମଧ୍ୟ ଜୀବନ ବଳି ଦେଇଛି ।

ମଣିଷର ଏହି ଆଶା ତାର ସାହିତ୍ୟରେ ପ୍ରକାଶ ପାଇଛି । କଳାରେ ରୂପ ନେଇଛି । ଆମର ପୁରାଣରେ ଅଛି ନାରଦ ତାଙ୍କର ମନ ପବନ କାଠଉଡେ ସାରା ବିଶ୍ୱବ୍ରହ୍ମାଣ୍ଡ ବୁଲୁଥିଲେ । ରାବଣ ପୁଷ୍ପକ ବିମାନରେ ଚଉଦପୁରକୁ ଉଡ଼ି ଯାଉଥିଲେ ।

ଦେବତାମାନେ ରଥରେ ବସି ସ୍ୱର୍ଗରୁ ମର୍ତ୍ତ୍ୟକୁ ଆସୁଥିଲେ । ଯେତେବେଳେ ଚାହୁଁଥିଲେ ସେମାନେ ବୁଲି ଆସୁଥିଲେ । ବହୁ ଦେଶର କବି ଲେଖକମାନେ ନିଜ ମନରୁ

ଅନେକ କଥା ଲେଖିଯାଇଛନ୍ତି । କେତେକଙ୍କ ଲେଖାରେ

(ନାରଦ କଠଉ ସାହାଯ୍ୟରେ ଉଡୁଛନ୍ତି)

ମହାକାଶରେ ଉଡ଼ି ବୁଲିବାର ବର୍ଣ୍ଣନା ରହିଛି । କେତେକ ମହାକାଶରେ ଉଡ଼ି ବୁଲିବାର ଚିତ୍ର ଆଙ୍କିଛନ୍ତି

ଏପରି ମନଗଢ଼ା କଥା ଛଡ଼ା ଅନେକ ବୈଜ୍ଞାନିକ ମଧ୍ୟ ଏଥିରେ ଲାଗିଛନ୍ତି । ନାନା ଗ୍ରହକୁ ଯିବା ପାଇଁ ବହୁ ତଥ୍ୟ ଯୋଗାଇ ଦେଇଛନ୍ତି । କେତେକ ବୈଜ୍ଞାନିକ ଗ୍ରହଯାତ୍ରା, ଗ୍ରହର ଅଦ୍ଭୁତ ଜୀବଜନ୍ତୁ, ଜଳବାୟୁ, ସୁବିଧା ଅସୁବିଧା ସବୁ ବର୍ଣ୍ଣନା କରିଛନ୍ତି । ସେମାନେ ଗଳ୍ପ ଉପନ୍ୟାସ ମାନ ଲେଖିଯାଇଛନ୍ତି । ସେଥିରୁ ଅନେକ କଥା ଆଜି ସତରେ ପରିଣତ ହୋଇଛି ।

ହାଓବଳ ଢାଣରୁ ରଣ୍ଣ ହାଉବଳ

ଆକାଶରେ ଉଡ଼ିବା ପାଇଁ ମଣିଷର ଖୁବ୍ ମନ । ହେଲେ ଚଢ଼େଇ ପରି ତାର ଡେଣା ନାହିଁ । ଉଡ଼ିବ କିମିତି ? ସେଥିପାଇଁ କେତେ ଚେଷ୍ଟା କଲା । ଏଥିପାଇଁ କେତେ ଦୁଃସାହସ କଲା । କେତେ ଦୁର୍ଘଟଣାର ସମ୍ମୁଖୀନ ହେଲା । କେତେ ମୂଲ୍ୟବାନ ଧନ ଜୀବନ ନଷ୍ଟ ହେଲା । ଏ ସବୁର ଇୟତ୍ତା ନାହିଁ । ତଥାପି ସେ ଚେଷ୍ଟା କରିବାରେ ଲାଗିଲା ।

କେଉଁଠି ମଣିଷ ନିଜ ଦେହରେ ହାତ ତିଆରି ଡେଣା ବାନ୍ଧି ଉଡ଼ିବାକୁ ଚେଷ୍ଟା କଲା । ତଳେ ପଡ଼ିଯାଇ ଗୋଡ଼ହାତ ଭାଙ୍ଗିଲା । କେଉଁଠି ସେ ଶେଷ ନିଶ୍ୱାସ ଛାଡ଼ିଲା । କେତେବେଳେ ମଣିଷ ବେଲୁନ୍‌ରେ ଗରମ ପବନ ପୂରାଇ କିଛିବାଟ ଉଡ଼ିଗଲା । କେତେବେଳେ ତଳେ ପଡ଼ି ମେରୁହାଡ଼କୁ ଗୁଣ୍ଡ କରି ମରଣ ମୁହଁରେ ଗଲା ।

କେଉଁଠି ମଣିଷ ବାୟୁଠାରୁ ହାଲୁକା ବାଷ୍ପ ଉଦ୍‌ଜାନକୁ ବେଲୁନ୍‌ରେ ଭର୍ତ୍ତି କରି ବହୁ ଦୂରକୁ ଉଡ଼ିଗଲା । କେଉଁଠି ବେଲୁନ୍‌ରେ ବାଷ୍ପଯନ୍ତ୍ର ଖଞ୍ଜି ଗୋଟିଏ ଦିଗରେ ଶୀଘ୍ର ଉଡ଼ିପାରିଲା ।

ଶେଷରେ ଆସିଲା ୧୯୦୩ ମସିହା ଡିସେମ୍ବର ମାସ ୧୭ ତାରିଖ । ଅରଭିଲ ରାଇଟ୍ ଓ ଉଇଲବର ରାଇଟ୍ ଏହି

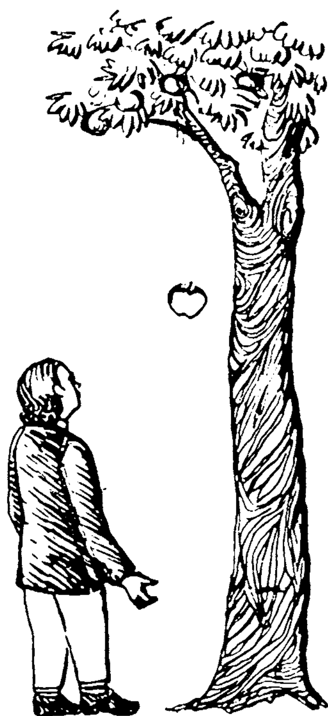
ବୁଲିବାଇ ଗୋଟିଏ ଇଞ୍ଜିନ୍ ଖଞ୍ଜା ଉଡ଼ାଜାହାଜ ତିଆରି କଲେ । ସେଥିରେ ସେମାନେ ଆକାଶରେ ଉଡ଼ିପାରିଲେ ।

ତାପରେ ମଣିଷ ଏହାର ଯନ୍ତ୍ରପାତିରେ ଉନ୍ନତି କଲା । ହଜାର ହଜାର କିଲୋମିଟର ଦୂର ଆକାଶକୁ କେତୋଟି ଘଣ୍ଟାରେ ପାରିହେଲା । କି ନଦୀ, କି ସମୁଦ୍ର, କି ପାହାଡ଼, କି ଜଙ୍ଗଲ, କି ଗାଁ, କି ସହର । ସବୁର ଉପରେ ସେ ଶହ ଶହ କିଲୋମିଟର ବେଗରେ ଉଡ଼ିବାରେ ଲାଗିଲା । ଦିନ ରାତି, ଖରା ବର୍ଷା, ଶୀତ କାକର ତାକୁ ବାଧା ଦେଇପାରିଲା ନାହିଁ ।

ମଣିଷ ଏମିତି ଆକାଶରେ ଉଡ଼ୁ ଉଡ଼ୁ ଚାହିଁଲା ଉପରି ମହାକାଶରେ ଉଡ଼ନ୍ତା । ଉପରି ଗ୍ରହ ଉପଗ୍ରହକୁ ଯା'ନ୍ତା ! ଜହ୍ନମାମୁଁ ଶୁକ୍ର, ମଙ୍ଗଳ ପ୍ରଭୃତିକୁ ଯାଇ ସେଠାରେ କ'ଣ ଅଛି ଦେଖନ୍ତା । ସେଠାରେ ଜୀବଜନ୍ତୁ, ବଣପାହାଡ଼, ନଦୀନାଳ ଆଦି ଅଛି କି ନାହିଁ ଜାଣିପାରନ୍ତା !

କିନ୍ତୁ ଏଥିରେ ଗୋଟିଏ ବଡ଼ ବାଧା ହେଲା ମାଧ୍ୟାକର୍ଷଣ ଶକ୍ତି ! ଏହି ଶକ୍ତି ପୁଣି କ'ଣ ? ଆମେ ବାୟୁ ଭିତରେ ରହି ତାକୁ ଦେଖି ପାରୁ ନାହିଁ ସେମିତି ଏକ ବଡ଼ ଶକ୍ତିର ଘେର ମଧ୍ୟରେ ଚଳି ଆମେ ତାକୁ ଅନୁଭବ କରି ପାରୁ ନାହିଁ । ଏହିଠାରେ ଗୋଟିଏ ଘଟଣା ବର୍ଣ୍ଣନା କରିବା ଉଚିତ ।

ଜଣେ ଲୋକ ତାଙ୍କ ବଗିଚାରେ, ବୁଲୁଥିଲେ । ଗୋଟିଏ ଆତ ଗଛରୁ ଫଳଟିଏ ଖସି ପଡ଼ିଲା । ସେ ଚମକି ପଡ଼ିଲେ । ତାଙ୍କ ମନ ଭିତରେ ଗୋଟିଏ ଭାବନା ଖେଳିଗଲା । ସେ ଭାବିବାରେ ଲାଗିଲେ ଆତଟି ଉପରକୁ ନ ଯାଇ ତଳକୁ ଖସିଲା କାହିଁକି ?

(ନିଉଟନ ଆତ ଖସିବା ଦେଖୁଛନ୍ତି)

ଗଛ ଡାଳରେ ଝୁଲୁଥିଲା । ସେଠାରୁ ଝଡ଼ି ଯେ କୌଣସି ଆଡ଼େ ଯାଇ ପାରିଥାନ୍ତା । ମାଟି ଉପରେ ତାହା ଖସିବାର କାରଣ କ'ଣ ?

ସାଧାରଣ ମଣିଷ ଏହି ଚିନ୍ତାକୁ ବୋକାମି ବା ପାଗଳାମି ବୋଲି ଭାବିବ । ସବୁଦିନିଆ ସାଧାରଣ ଘଟଣାଟାଏ । ଏଥିରେ ଚିନ୍ତା କରିବାର କ'ଣ ଅଛି ? ପ୍ରଶ୍ନ

(ନିଉଟନ୍)

କରିବା ର କି ଦରକାର ? ସବୁ ଜିନିଷ ଯେମିତି ତଳକୁ ଖସେ, ଆପଲଟି ସେମିତି ତଳେ ପଡ଼ିଲା । ମାତ୍ର ସେ ଲୋକ ସାଧାରଣ ମଣିଷ ନ ଥିଲେ । ସେ ଥିଲେ ଜଣେ ବୈଜ୍ଞାନିକ । ନାଁ ତାଙ୍କର ଆଇଜାକ୍ ନିଉଟନ୍ ।

ସେ ବହୁତ ଚିନ୍ତା କରି ନାନା ପରୀକ୍ଷା କଲେ । ଠିକ୍ କଲେ ଯେ ପୃଥିବୀର ଗୋଟିଏ ଆକର୍ଷଣଶକ୍ତି ଅଛି । ସେ ସବୁ ଜିନିଷକୁ ନିଜଆଡ଼କୁ ଟାଣେ । ଆପଲଟି ସେହି ଶକ୍ତି

ବଳରେ ତଳକୁ ଟାଣି ହୋଇଗଲା । ଏହି ଶକ୍ତିର ନାଁ ମାଧ୍ୟାକର୍ଷଣ ଶକ୍ତି । ଉପରକୁ ଟେକାଟିଏ ଫିଙ୍ଗିଲେବି ସେ ପୁଣି ତଳକୁ ଖସିପଡ଼େ । ମାଟି ମାଆ ସତେ ଯେମିତି ସବୁରିଙ୍କୁ ନିଜ କୋଳକୁ ଟାଣିଆଣେ କି ମାଟି ପଥର କି ଜୀବଜନ୍ତୁ !

କୌଣସି ଯାନ ଗ୍ରହ ଉପରକୁ ପଠାଇବାକୁ ହେଲେ ପ୍ରଥମେ ତାକୁ ମାଟିମାଆର ଏଇ ବନ୍ଧନକୁ ତୁଟାଇବାକୁ ପଡ଼ିବ । ଆମେ ସିନା ଜାଣି ପାରୁନାହୁଁ, କିନ୍ତୁ ଏଇ ବନ୍ଧନ ଖୁବ୍ ଟାଣ ! ବୈଜ୍ଞାନିକ ପରୀକ୍ଷା କରି ଦେଖିଲେ ଯେ ଘଣ୍ଟାକୁ ପ୍ରାୟ ୩୯ ହଜାର କିଲୋମିଟର ବେଗରେ ଗତି-କଲେ ଯାଇ ଏଇ ଶକ୍ତିକୁ ଅତିକ୍ରମ କରିପାରିବ ।

ଏଥିପାଇଁ ଦରକାର ରକେଟ୍ ପରି ଏକ ଖୁବ୍ ଶକ୍ତିଶାଳୀ ବସ୍ତୁ । ତା ସାହାଯ୍ୟରେ ମଣିଷ ତାର କୃତ୍ରିମ ଗ୍ରହ ଉପଗ୍ରହକୁ ମହାକାଶକୁ ପଠାଇବାକୁ ସମର୍ଥ ହୋଇ ପାରିଲା । କିନ୍ତୁ ହାଉଇ ବାଣରୁ ଏଇ ରକେଟ୍‌ର ଜନ୍ମ ! କିପରି ଯୁଗ ଯୁଗ ଧରି ଏହାର ଉନ୍ନତି ଘଟିଲା ତାହା ଖୁବ୍ ଚିତ୍ତାକର୍ଷକ ।

ବହୁ ପୂର୍ବକାଳର କଥା । ଚୀନ ଦେଶର ଲୋକ ହାଉଇ ବାଣ ତିଆରି କରିବାରେ ଖୁବ୍ ଦକ୍ଷତା ଲାଭ କରିଥିଲେ । ସେମାନେ ମେଳା ମଉଚ୍ଛବରେ ଆକାଶକୁ

ହାବେଳ ବାଣ ସବୁ ଛାଡ଼ୁଥିଲେ । ନାନା ରଙ୍ଗର ଅଲୁଅ ଜାଳି ତାହା ବହୁ ଉପରକୁ ଉଠି ଯାଉଥିଲା ।

(ଚୀନ ହାବେଳ)

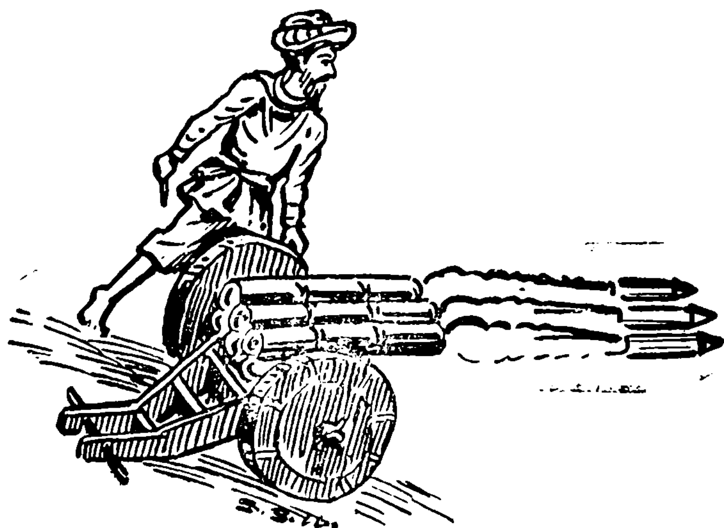
୧୩ଶ ଶତାବ୍ଦୀରେ ଅସଭ୍ୟ ଓ ବଲୁଆ ତାତାର ଜାତିର ଲୋକେ ଚୀନ ଦେଶ ଉପରେ ଆକ୍ରମଣ କଲେ । ଚୀନାମାନେ ହାବେଳ ଦେହରେ ମାରଣାସ୍ତ୍ର ଖଞ୍ଜି ସେମାନଙ୍କ ଉପରକୁ ପକାଇଦେଲେ । ଫଳରେ ତାତାରମାନେ ଜୀବନ ବିକଳରେ ଚୀନ ଛାଡ଼ି ପଳାଇଲେ ।

ହାବେଳ କ୍ରମେ ଚୀନ ଦେଶରୁ ଅନ୍ୟ ଦେଶକୁ ଗଲା । ଅନ୍ୟ ଦେଶର ଲୋକମାନେ ଯୁଦ୍ଧରେ ତାକୁ ବ୍ୟବହାର କଲେ । ତେଣୁ ତାର ନାଁ ହେଲା ରଣହାବେଳ । ଶତ୍ରୁ ସୈନ୍ୟଙ୍କୁ ହଟାଇବା ପାଇଁ ଏହା ହେଲା ଏକ ଅମୋଘ ଅସ୍ତ୍ର ।

ରଣ ହାଉବେଲିରୁ ରକେଟ୍‌ଯାନ

ଆମ ଦେଶରେ ମଧ୍ୟ ହାଉବେଲର ଲୋକପ୍ରିୟତା ବଢ଼ିଲା । ପ୍ରଥମ ପାନିପଥ ଯୁଦ୍ଧରେ ଏହାକୁ ବ୍ୟବହାର କରାଯାଇଥିଲା । ମହୀଶୂରର ବିଖ୍ୟାତ ବୀର ଟିପୁ ସୁଲତାନ ଇଂରେଜମାନଙ୍କ ବିରୁଦ୍ଧରେ ରଣ ହାଉବେଲକୁ ବ୍ୟବହାର କରିଥିଲେ । ଫଳରେ ୧୮ଶ ଶତାବ୍ଦୀରେ ଘଟିଥିବା ଦ୍ୱିତୀୟ ମହୀଶୂର ଯୁଦ୍ଧରେ ଇଂରେଜମାନେ ହଟିଯାଇଥିଲେ ।

(ଭାରତୀୟ ହାଉବେଲ)

ପରେ ବଡ଼ ବଡ଼ କମାଣ ଓ ବନ୍ଧୁକ ତିଆରି ହେଲା । ସେଥିରେ ରଣହାଉବେଲ ଅପେକ୍ଷା ଗୋଳା ବାରୁଦକୁ ଅଧିକ

ବେଗରେ ଦୂରକୁ ଲକ୍ଷ୍ୟ କରି ଛାଡ଼ି ଦିଆଯାଇ ପାରିଲା । ଏଥିଯୋଗୁ ରଣହାବେଳିର ବ୍ୟବହାର କମିଗଲା ।

ତା ପରେ ବିଂଶ ଶତାବ୍ଦୀର ମଝି ସମୟର କଥା । ଦ୍ୱିତୀୟ ବିଶ୍ୱଯୁଦ୍ଧରେ ଜର୍ମାନମାନେ ୟୁରୋପର ବିଭିନ୍ନ ଦେଶ ଆକ୍ରମଣ କରି ଦଖଲ କଲେ । ଋଷର ବୈଜ୍ଞାନିକ-ମାନେ "କାତୁ୍ୟସା" ନାମକ ଏକ ରକେଟ୍‌ରେ ବହୁ ମାରଣାସ୍ତ୍ର ଖଞ୍ଜି ସେମାନଙ୍କ ଉପରକୁ ଛାଡ଼ିଲେ । ଆମେରିକା ମଧ୍ୟ "ବାଜୁକା" ନାମକ ଏକ ପ୍ରକାର ରକେଟ୍‌ରେ ଗୋଳା ବାରୁଦ ଖଞ୍ଜି ଶତ୍ରୁ ସୈନ୍ୟଙ୍କ ଉପରକୁ ପକାଇଲେ ।

କିନ୍ତୁ ଏଇ ଯୁଦ୍ଧ କାଳରେ ଜର୍ମାନମାନେ ରଣହାବେଳି ତିଆରି କରିବାରେ ସମସ୍ତଙ୍କୁ ଟପିଗଲେ । ସେମାନେ ଭି-ଟୁ ନାମକ ଏକ ଅଦ୍ଭୁତ ରକେଟ୍ ତିଆରି କଲେ । ତାର ଲମ୍ବ ଥିଲା ଚଉଦ ମିଟର ଓ ଗୋଲେଇ ଦେଢ଼ ମିଟର । ତାର ଓଜନ ଥିଲା ବାର ଟନ୍ ଏବଂ ପ୍ରାୟ ଛୟାନବେ କିଲୋମିଟର ଉଚ୍ଚରେ ତାହା ଗତି କରି ପାରୁଥିଲା । ତାହା ଶହ ଶହ କିଲୋମିଟର ଦୂରକୁ ହଜାର ହଜାର କିଲୋଗ୍ରାମ ଓଜନର ବୋମା ବୋହି ନେଉଥିଲା । ସେଇ ରକେଟ ସାହାଯ୍ୟରେ ଜର୍ମାନମାନେ ବିଲାତର ରାଜଧାନୀ ଲଣ୍ଡନ ସହର ଉପରେ ବୋମା ପକାଇଲେ ।

ଶେଷରେ କିନ୍ତୁ ସେଇ ଯୁଦ୍ଧରେ ଜର୍ମାନମାନେ ହାରିଗଲେ । ଋଷ ଆମେରିକା ପ୍ରଭୃତି ଦେଶର ସୈନ୍ୟମାନେ ଜର୍ମାନୀ ଦଖଲ କଲେ । ଶହ ଶହ କୁଇଣ୍ଟାଲ ଓଜନର

ରକେଟ୍ ତିଆରି ଯନ୍ତ୍ରପାତି ଓ କାଗଜପତ୍ର ନିଜ ନିଜ ଦେଶକୁ ବୁହାଇ ନେଲେ । ଫଳରେ ଋଷ ଓ ଆମେରିକାର ବୈଜ୍ଞାନିକମାନେ ଭି-୨ ରକେଟ୍ ତିଆରି କୌଶଳ ଜାଣିଗଲେ ।

ଏହି କୌଶଳ ଜାଣିଗଲା ପରେ ଋଷ ଓ ଆମେରିକାର ବୈଜ୍ଞାନିକମାନେ ମହାଶୂନ୍ୟରେ ଘୂରି ବୁଲୁଥିବା ଗ୍ରହ ଉପଗ୍ରହମାନଙ୍କୁ ଯିବା ପାଇଁ ଯୋଜନା କଲେ । ଋଷ ଦେଶର ବୈଜ୍ଞାନିକ ସିଓଲକୋଭସ୍କି "ମହାଶୂନ୍ୟରେ ରକେଟ୍" ଖଣ୍ଡିଏ ବହି ଲେଖିଲେ ।

ତା ଆଗରୁ ଥିଲେ ଆମେରିକାର ଅଧ୍ୟାପକ ଗଡାର୍ଡ଼ । ମହାଶୂନ୍ୟକୁ କିପରି ରକେଟ୍ ଛାଡ଼ିବାକୁ ହେବ ସେ ତା'ର ସୂଚନା ଦେଇଥିଲେ । ସେ ନିଜେ ମଧ୍ୟ ବିଭିନ୍ନ ଆକାର ପ୍ରକାରର ରକେଟ୍ ତିଆରି କରିଥିଲେ । ତା ସାହାଯ୍ୟରେ ଚନ୍ଦ୍ରକୁ ମଣିଷ ଯାଇପାରିବ ବୋଲି ସେ କହୁଥିଲେ ।

ମହାଶୂନ୍ୟକୁ ରକେଟ୍ ଛାଡ଼ିବା ପାଇଁ କୌଣସି କଳ ବା ଇଞ୍ଜିନ୍‌ର ଆବଶ୍ୟକତା ନ ଥିଲା । ମଣିଷ ମଧ୍ୟ ଏହାକୁ ଚଳାଇବା ପାଇଁ ଦରକାର ନ ଥିଲା । ରକେଟ୍‌ର ପଛରେ ଥାଏ ଏକ ନିଭୁଜ କୋଠରୀ । ତା ଭିତରେ ଥାଏ ଏକ ପ୍ରକାର ବିସ୍ଫୋରକ ଜାଳେଣି । ଏଥିରେ ନିଆଁ ଲଗାଇ ଦେଲେ ଏହା ଜଳିବାକୁ ଲାଗେ ।

ଭୁସ୍ ଭୁସ୍ ଜଳିଲାମାତ୍ରେ ନିଭୁଜ କୋଠରୀଟାରେ ପ୍ରଚୁର ଗରମ ବାଷ୍ପ ଭର୍ତ୍ତି ହୋଇଯାଏ । ତେଣୁ ତା'ର ଗୁପ

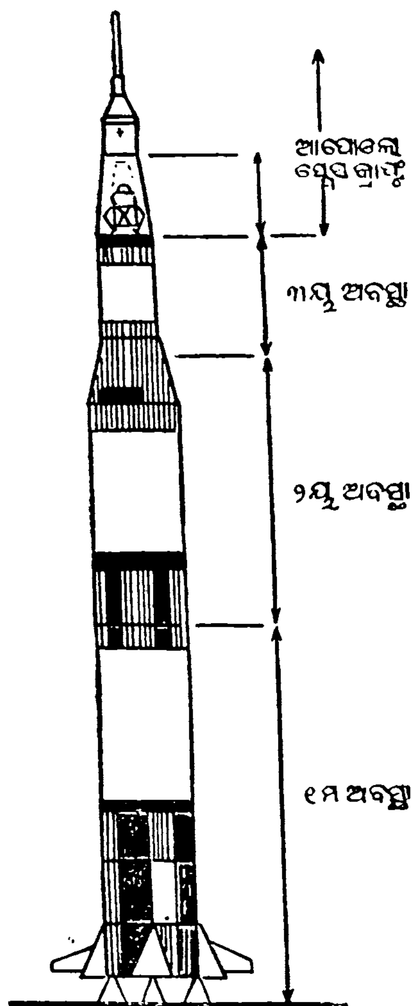
ଖୁବ୍ ବଢ଼ିଯାଏ । ସେଇ କୋଠରୀର ଏକ ଛୋଟ ଛିଦ୍ର ବାଟ ଦେଇ ଯେତେବେଳେ ପ୍ରବଳ ବେଗରେ ଏଇ ଗରମ ବାଷ୍ପ ବାହାରି ଆସେ ରକେଟ୍ ଠେଲି ହୋଇ ବିପୁଳ ବେଗରେ ଆଗକୁ ଉଡ଼ି ଚାଲେ ।

ଅଦ୍ଭୁତ ବେଗରେ ରକେଟ୍ ଛୁଟିଲା ବେଳେ ବାୟୁ ମଣ୍ଡଳରେ ଖୁବ୍ ଘଷି ହୋଇଯାଏ । ଫଳରେ ତାହା ଖୁବ୍ ତାତି ଲାଲ ହୋଇଯାଏ ଏବଂ ନିଆଁ ଧରେ । ତେଣୁ ତାକୁ ଏମିତି ଭାବରେ ଏଭଳି ପଦାର୍ଥରେ ଗଢ଼ିବାକୁ ହୁଏ ଯାହା ଦ୍ୱାରା ରକେଟ୍ ଘଷି ହୋଇ ନିଆଁ ଧରି ତାତି ଲାଲ ହୋଇଗଲେ ବି ପୋଡ଼ିଯାଏ ନାହିଁ ।

ଆମେରିକା ଓ ଋଷର ବୈଜ୍ଞାନିକମାନେ ନୂଆ ନୂଆ ପ୍ରକାର ରକେଟ୍ ତିଆରି କଲେ । ମହାଶୂନ୍ୟକୁ ଯିବା ପାଇଁ ଗୋଟିକ ଉପରେ ଗୋଟିଏ ତିନୋଟି ରକେଟ୍ ଥାକ ଥାକ ଖଞ୍ଜି ଦେଲେ । ପ୍ରଥମ ରକେଟ୍‌ଟି ଜଳିବା ପରେ ସବୁ ଯନ୍ତ୍ରପାତି ଥିବା କୃତ୍ରିମ ଉପଗ୍ରହକୁ ଧରି ଉପରକୁ ଉଠେ । କିଛି ବାଟ ଯିବା ପରେ ଏହି ରକେଟ୍‌ର ଜାଳେଣି ସରିଯାଏ । ତା ପରେ ଏହା ତଳକୁ ଖସିପଡ଼େ ।

ରକେଟ୍‌ର ଓଜନ କମିଯାଏ ଆଉ ଦ୍ୱିତୀୟ ରକେଟ୍ ଜଳି ଉଠି କିଛି ବାଟ ଟାଣିନିଏ । ଦ୍ୱିତୀୟ ରକେଟ୍‌ର ଜାଳେଣି ସରିଗଲେ ତାହା ତଳକୁ ଖସିପଡ଼େ । ଏବେ ତୃତୀୟ ରକେଟ୍ କାମ କରିଥାଏ । ମାତ୍ର ପୂର୍ବରୁ ଦୁଇଟି ରକେଟ୍ ପୋଡ଼ିଯାଇ ତଳେ ପଡ଼ିବାରୁ ଏହା କମ୍ ଜାଳେଣି ଖର୍ଚ୍ଚରେ ବେଶୀ ବାଟକୁ ଟାଣିନିଏ । ଏହାର ଗତି ମଧ୍ୟ ବଢ଼ିଯାଏ । ଫଳରେ

ଏହା ପୃଥିବୀର ମାଧ୍ୟାକର୍ଷଣ ଶକ୍ତିକୁ ସହଜରେ ଅତିକ୍ରମ କରିପାଏ । ମହାଶୂନ୍ୟରେ ଉପଗ୍ରହକୁ ଛାଡ଼ିଦ ।

(ରକେଟ୍ ସହିତ ଆପୋଲୋ ଯାନ)

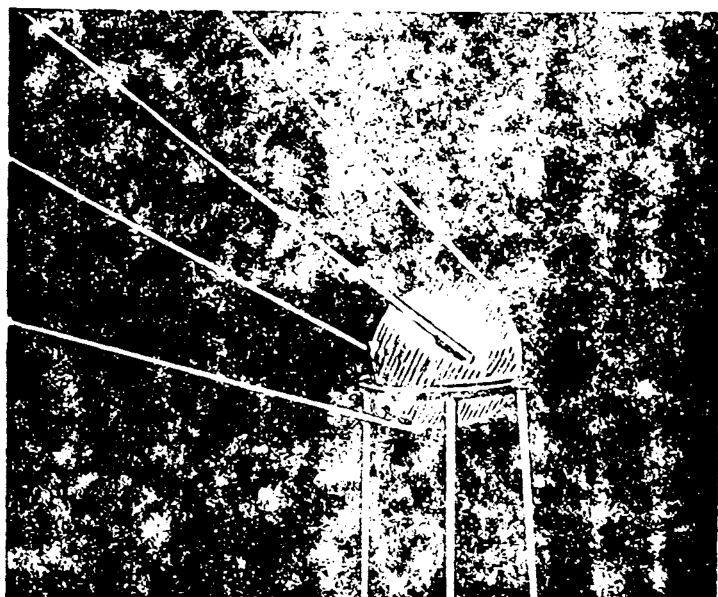

ଋଷ ସାଥିରେ ଆମେରିକାର ବାଜି

(୧)

ରକେଟ୍ ସାହାଯ୍ୟରେ ମହାଶୂନ୍ୟକୁ କୃତ୍ରିମ ଉପଗ୍ରହ ପଠାଇବାର ଚେଷ୍ଟା ଚାଲିଛି । ପ୍ରଥମେ ଋଷ ଦେଶ ଏ ଦିଗରେ ବାଟ ଦେଖାଇଲା । ଅପୂର୍ବ ସଫଳତା ଲାଭ କଲା ।

ଆମେ ଜାଣୁ ଚନ୍ଦ୍ର ଆମ ପୃଥିବୀର ଗୋଟିଏ ପ୍ରାକୃତିକ ଉପଗ୍ରହ । ଏହା ପୃଥିବୀର ଚଉଦିଗରେ ଘୂରି ବୁଲେ ।

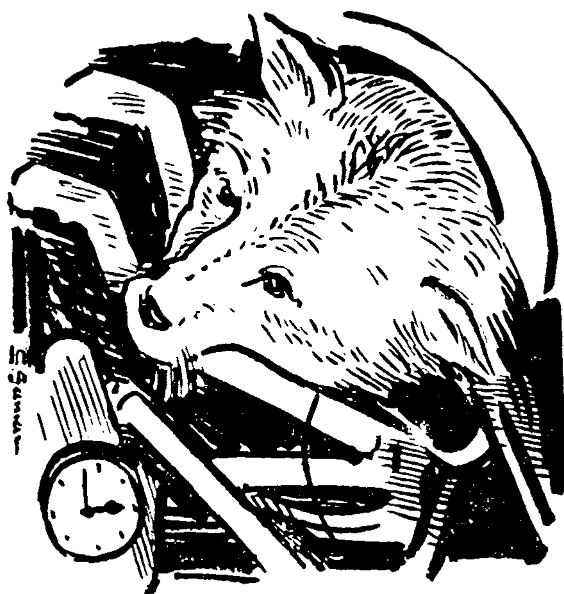

(ସ୍ପୁଟ୍‌ନିକ ଉପଗ୍ରହ)

ସେମିତି କୃତ୍ରିମ ଉପଗ୍ରହ ମଣିଷ ତିଆରି କରି ରକେଟ୍ ସାହାଯ୍ୟରେ ଉପରକୁ ପଠାଏ । ଏହା ମଧ୍ୟ ପୃଥିବୀର ଚାରିପଟେ ଘୂରେ ।

୧୯୫୭ ମସିହା ଅକ୍‌ଟୋବର ୪ ତାରିଖରେ ପ୍ରଥମେ ଋଷ ତାର କୃତ୍ରିମ ସ୍ପୁଟ୍‌ନିକ୍-୧କୁ ମହାକାଶକୁ ଛାଡ଼ିଥିଲା । ଏହା ପୃଥିବୀର ଗୋଟିଏ ଉପଗ୍ରହ ଭାବରେ ବୁଲି ବାୟୁର ଚାପ, ଉତ୍ତାପ ଆଦି ନାନା ପ୍ରକାର ତଥ୍ୟ ସଂଗ୍ରହ କରିଥିଲା । ଏଥିପାଇଁ ଏହି ଉପଗ୍ରହରେ ବହୁ ବୈଜ୍ଞାନିକ ଯନ୍ତ୍ରପାତି ଖଞ୍ଜା ଯାଇଥିଲା ।

ତା ପରେ ସେହି ବର୍ଷ ନଭେମ୍ବର ୩ ତାରିଖ । ଋଷ ତାର ଦ୍ୱିତୀୟ ସ୍ପୁଟ୍‌ନିକରେ ଲାଇକା ନାମକ ଏକ କୁକୁର ମହାକାଶକୁ ପଠାଇଥିଲା । ମହାଶୂନ୍ୟରୁ ଫେରିବା ପରେ

(ମହାକାଶଯାନରେ ଲାଇକା)

ଲାଇକା ମରିଗଲା । ହେଲେ ବୈଜ୍ଞାନିମାନଙ୍କ ଜୀବନ ଉପରେ ମହାକାଶରେ ପ୍ରଭାବ ସମ୍ପର୍କରେ ବହୁ ଦରକାରୀ ତଥ୍ୟ ଯୋଗାଇଥିଲା ।

ଋଷର ଏପରି ସଫଳତାରେ ଆମେରିକା ବ୍ୟସ୍ତ ହୋଇ ପଡ଼ିଲା । ତାର ବୈଜ୍ଞାନିକମାନେ ପୂର୍ଣ୍ଣ ଦମ୍‌ରେ ଏ ଦିଗରେ ଲାଗି ପଡ଼ିଲେ । ୧୯୫୮ ମସିହା ଜାନୁୟାରୀ ମାସ ୩୧ ତାରିଖରେ ଆମେରିକା ତାର ପ୍ରଥମ କୃତ୍ରିମ ଉପଗ୍ରହକୁ ମହାକାଶକୁ ପଠାଇଲା ।

ମାତ୍ର ଋଷ/୧୯୫୯ ସେପ୍‌ଟେମ୍ବର ୧୩ ତାରିଖରେ ଲୁନା-୧କୁ ଜହ୍ନମାମୁଁଙ୍କୁ ପଠାଇବାରେ ସଫଳ ହୋଇଥିଲା । ଏହି ଯାନଟି ଚନ୍ଦ୍ର ଉପରେ ଓହ୍ଲାଇଥିଲା । ଋଷର ଜାତୀୟ ପତାକାକୁ ସେଠାରେ ଉଡ଼ାଇ ପାରିଥିଲା । ଆମେରିକା ଏତିକବେଳେ ମହାକାଶକୁ କୃତ୍ରିମ ଉପଗ୍ରହ ପଠାଇବାରେ ପ୍ରାଣମୂର୍ଚ୍ଛା ଲାଗି ପଡ଼ିଥିଲା ।

ମହାକାଶକୁ ମଣିଷ ପଠାଇବାରେ ପ୍ରଥମେ ଋଷ ସଫଳ ହୋଇଥିଲା । ଯାହା ଜଗତକୁ ଚକିତ କରି ଦେଇଥିଲା । ଋଷର ୟୁରି ଗାଗାରିନ ହେଲେ ପୃଥିବୀର ପ୍ରଥମ ମହାଶୂନ୍ୟଯାତ୍ରୀ । ସେ ୧୯୬୧ ଏପ୍ରିଲ୍ ୧୨ ତାରିଖରେ ମହାକାଶକୁ ଯାଇଥିଲେ । ରକେଟ ଚାଳିତ ଭୋଷ୍ଟକ-୧ ପୂର୍ବଦିଗ ସାହାଯ୍ୟରେ ଏହା ସମ୍ଭବ ହୋଇଥିଲା । ସେ ମହାକାଶରେ ୧୦୮ ମିନିଟ କାଳ କଟାଇ ପୃଥିବୀର ଚାରିପଟେ ବୁଲିଥିଲେ ।

ଗାଗାରିନଙ୍କ ନିଜ ଭାଷାରେ ତାଙ୍କର ଅନୁଭୂତି ଆମଙ୍କୁ ଜଣାଇଛନ୍ତି ।

(ଗାଗାରିନ୍)

—ମହାକାଶକୁ ଯିବା ସମୟ ପାଖେଇ ଆସିଲା । ମୁଁ ବ୍ୟସ୍ତ ହୋଇ ପଡ଼ିଲି । ମୋତେ ଯେଉଁ ଯାନ ନେଇଯିବାର କଥା ତାର ନାଁ ଥିଲା ଭୋସ୍ତକ । ଋଷ ଭାଷାରେ ତାର ଅର୍ଥ ହେଲା ପୂର୍ବାଦ୍ଦଗ । ସୂର୍ଯ୍ୟ ପୂର୍ବଦ୍ଦଗରେ ଉଇଁ ଉଜ୍ଜ୍ୱଳ ଆଲୋକରେ ଅନ୍ଧକାରକୁ ଦୂର କରି ଦିଏ ।

—ମୁଁ ଏଇ ଯାନ ଭିତରକୁ ଯିବା ପୂର୍ବରୁ ରେଡ଼ିଓ ଓ ପ୍ରେସକୁ ଗୋଟିଏ ଖବର ଦେଇଥିଲି । ତାହା ହେଲା —

ସବୁ ଦେଶରେ ମୋର ଜଣା ଅଜଣା ବନ୍ଧୁଗଣ । କେତୋଟି ମିନିଟରେ ମହାକାଶ ଯାନଟି ମୋତେ ବିଶ୍ୱର ବହୁ ଦୂରକୁ ନେଇଯିବ । ଏମନ୍ତ ବେଳଟିରେ ମୁଁ କଣ ବା କହିପାରିବି ? ସାରା ଜୀବନଟି ମୋତେ ଗୋଟିଏ ସୁନ୍ଦର ମୁହୂର୍ତ୍ତ ପରି ଲାଗୁଛି ।

—ମଣିଷ ଜାତି ଯେଉଁ କାମ କରିବାକୁ ଯୁଗ ଯୁଗ ଧରି ସ୍ୱପ୍ନ ଦେଖିଥିଲା, ମୁଁ ଆଜି ସେଇ କାମଟି କରିବାକୁ ଯାଉଛି । କେଡେ କଠିନ ଏ କାମ ! କେତେ ବଡ଼ ଦାୟିତ୍ୱ !!

(ମହାଶୂନ୍ୟରୁ ପୃଥିବୀର ଦୃଶ୍ୟ)

ମୁଁ ମହାକାଶ ଯାନ ଭିତରକୁ ପଶିଯିବା ମାତ୍ରେ କିଛି ଶବ୍ଦ ନ କରି ଛୋଟ ଦୁଆରଟି ହଠାତ୍ ବନ୍ଦ ହୋଇଗଲା

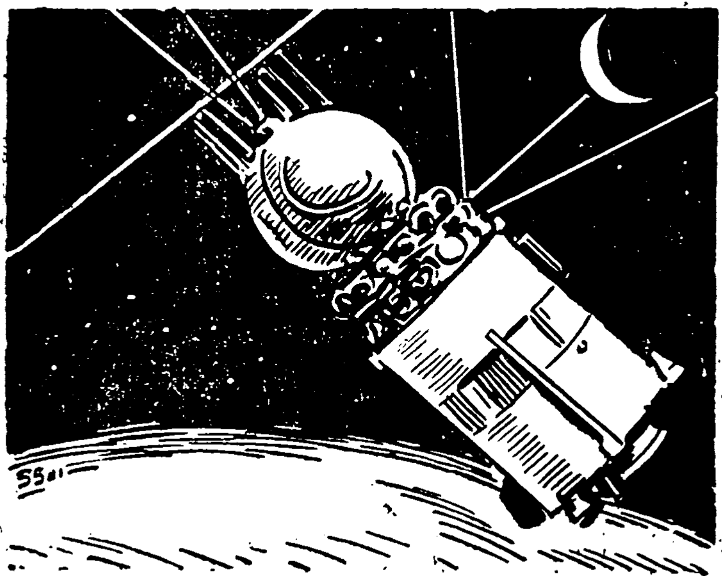
ଏଣିକି ମୁଁ କେବଳ ରେଡ଼ିଓରେ ଅନ୍ୟମାନଙ୍କ ସହିତ କଥାବାର୍ତ୍ତା କରିପାରିଲି, ତାପରେ ମୋର ଯାନ ଥରି ଉଠିଲା । ଖୁବ୍ ଶବ୍ଦ କରି ଉପରକୁ ଉଠିଲା ।

—ମୋ ଉପରେ ଗୋଟିଏ ଚାପ ପଡ଼ିବା ପରି ଲାଗିଲା । ମୋର ଆସନ ଆଉ ପୋଷାକ ଏଇ ଚାପ ସମ୍ଭାଳିବାକୁ ପ୍ରସ୍ତୁତ କରାଯାଇଥିଲା । ତେବେ ମୁଁ ମୋ ଗୋଡ଼ ହାତ ଉଠାଇବା କଷ୍ଟକର ହେଲା ଅବଶ୍ୟ ମୁଁ ଜାଣିଥିଲି ମୋର ଏଇ ଅବସ୍ଥା ବେଶି ସମୟ ରହିବ ନାହିଁ ।

—ଘନ ବାୟୁମଣ୍ଡଳରୁ ବାହାରିଲା ମାତ୍ରେ ଏଇ ଅବସ୍ଥା ବଦଳିଗଲା । ଦୂରରୁ ପୃଥିବୀର ରୂପ କେତେ ସୁନ୍ଦର ଦେଖାଗଲା । ବଡ଼ ବଡ଼ ନଦୀ, ପାହାଡ଼, ସବୁଜ ସମତଳ ଅଞ୍ଚଳ, ଉଜ୍ଜ୍ୱଳ ସୂର୍ଯ୍ୟ କିରଣରେ ଆଲୋକିତ ଶସ୍ୟକ୍ଷେତ୍ର-ମାନ ସ୍ପଷ୍ଟ ଭାବରେ ଦେଖି ପାରିଲି । ମୁଁ ହଠାତ୍ ପାଟି କରି ଉଠିଲି "ସତେ କି ସୁନ୍ଦର !"

—ମହାକାଶଯାନଟି ତାର କକ୍ଷ ପଥରେ ଘୂରି-ବୁଲିଲା । ମୋର କିଛି ଓଜନ ନ ଥିଲା ପରି ଲାଗିଲା । ପ୍ରଥମେ ମୋତେ ଟିକିଏ ଅସ୍ୱସ୍ତି କରି ଲାଗିଲା ତା ପରେ ମୁଁ ଏଥିରେ ଅଭ୍ୟସ୍ତ ହୋଇଗଲି ।

ଭୋଷ୍ଟକ ଯାନଟି ଘଣ୍ଟାକୁ ପ୍ରାୟ ୨୮ ହଜାର

(ଭୋଷ୍ଟକ)

କିଲୋମିଟର ବେଗରେ ଘୂରି ବୁଲିଲା । ଏହି ବେଗକୁ ତୁମେ ସହଜରେ ଅନୁମାନ କରିପାରିବ ନାହିଁ ।

—ଯାନଟିରେ ଲାଗିଥିବା ଯନ୍ତ୍ରପାତି ସବୁ ଆପେ ଆପେ କାର୍ଯ୍ୟକରି ଚାଲିଲା । ମୁଁ ମଧ୍ୟ ସେ ସବୁକୁ ପରୀକ୍ଷା କଲି । ଦେଖାଗଲା ସବୁ ସୁରୁଖୁରୁରେ ଚାଲିଛି । ଏବେ ବେଳ ହୋଇଗଲା । ତଳକୁ ଖସିବାକୁ ହେବ ।

—କ୍ରମେ ଯାନଟିର ବେଗ କମିଗଲା । ଏହା ବାୟୁମଣ୍ଡଳର ବହଳ ସ୍ତର ମଧ୍ୟ ଦେଇ ଖସିବା ପର

ଜଣାପଡ଼ିଲା । ଏହାର ବାହାରଟା ଖୁବ୍ ଛାଡ଼ିଯାଇ ଲାଲ ଟହ ଟହ ଦେଖାଗଲା । କିନ୍ତୁ ଭିତର କି ଥଣ୍ଡା !

—ପୃଥିବୀ ଅଭିମୁଖେ ନଅଁ ହୁଲାଟିଏ ପରେ ଭୋଷ୍ଟକ ଯାନଟି ଖସିଲା । ମୋ ଦେହର ଓଜନ ବଢ଼ିବାରେ ଲାଗିଲା । ଚାପ ମଧ୍ୟ ବଢ଼ିଲା । ଏମିତିକି ଉପରକୁ ଯିବା ବେଳଠାରୁ ଓହ୍ଲାଇଲା ବେଳେ ଏହା ଅଧିକ ବୋଧ ହେଲା । ଯାନଟି ଘୂରିବାରୁ ମୁଁ ବ୍ୟସ୍ତ ହୋଇ ପଡ଼ିଲି । ମାତ୍ର ଶୀଘ୍ର ଠିକ୍ ହୋଇଗଲା ।

—ଭୋଷ୍ଟକ ଆସ୍ତେ ଆସ୍ତେ ପୃଥିବୀ ଉପରକୁ ଖସିଲା । ମୁଁ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ସ୍ଥାନରେ ନିରାପଦରେ ଓହ୍ଲାଇଲି ।

ଗାଗାରିନ୍‌ଙ୍କର ଏଇ ସଫଳତାର କାହାଣୀ ସାରା ପୃଥିବୀରେ ଚମକ ସୃଷ୍ଟି କରି ଦେଲା । ମହାକାଶ ଯାତ୍ରା ପାଇଁ ମନୁଷ୍ୟକୁ ନୂଆ ବଳ ଆଉ ସାହସ ଯୋଗାଇଲା ।

ଋଷ ସାଥିରେ ଆମେରିକାର ବାଜି

(୨)

ସେହି ବର୍ଷ (୧୯୬୧) ଆମେରିକାର ପ୍ରଥମ ମହାକାଶ ଯାତ୍ରୀ ଆଲାନ୍ ସେପାର୍ଡ଼ ମହାଶୂନ୍ୟକୁ ଉଠିଥିଲେ ଓ ସେଠାରେ ୧୬ ମିନିଟ୍ କାଳ କଟାଇ ତଳକୁ ଆସିଥିଲେ । ତା ପରବର୍ଷ ଜୁଲାଇ ମାସରେ ଆଉ ଜଣେ ମାର୍କିନ୍ ମହାକାଶଚାରୀ ମହାଶୂନ୍ୟକୁ ଯାଇ ୧୫ ମିନିଟ୍ ମଧ୍ୟରେ ପୃଥିବୀକୁ ଫେରି ଆସିଥିଲେ ।

୧୯୬୧ ଅଗଷ୍ଟ ୬ ତାରିଖରେ ଋଷର ଜେମିନ୍ ତିତଭ ଭୋଷ୍ଟକ-୨ ଯାନରେ ମହାଶୂନ୍ୟକୁ ଯାଇଥିଲେ । ସେଠାରେ ସେ ୨୫ ଘଣ୍ଟା ରହି ଅନେକ କାର୍ଯ୍ୟ କରିଥିଲେ । ଶୋଇଥିଲେ ଓ ବିଶ୍ରାମ ନେଇଥିଲେ । ପୃଥିବୀର କକ୍ଷ ପଥରେ ସେ ଯାନଟି ଚଳାଇଥିଲେ । ନାନା ପ୍ରକାର ପରୀକ୍ଷା ନିରୀକ୍ଷା କରିଥିଲେ । ଗୋଟିଏ ଫିଲମ ମଧ୍ୟ ସେ ଉଠାଇ ପାରିଥିଲେ ।

୧୯୬୨ ମସିହାରେ ମାର୍କିନ ମହାକାଶଚାରୀମାନେ ମହାଶୂନ୍ୟକୁ ଯାତ୍ରା କରିଥିଲେ । ପୃଥିବୀକୁ ପରିକ୍ରମା କରିବା ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ସେମାନେ ନିଜେ ମଝିରେ ମଝିରେ ଯାନଟିକୁ

ଚଳାଇଥିଲେ । ସେଇ ବର୍ଷ ଦୁଇଜଣ ଋଷ ମହାକାଶଚାରୀ ଆଗପଛ ହୋଇ ଦୁଇଟି ଯାନରେ ଯାଇ ପାଖାପାଖି ବୁଲିଥିଲେ । ପରସ୍ପର କଥାବାର୍ତ୍ତା ହୋଇଥିଲେ ।

ଏମିତି ଋଷ ଓ ଆମେରିକା ମଧ୍ୟରେ ପ୍ରତିଯୋଗିତା ଚାଲିଲା । କାଣ ଉତ୍ତେଜନି ପର ମହାକାଶ ଯାତ୍ରାରେ ସେମାନଙ୍କର ବାଦ ଲାଗିଥିଲା । ଅବଶ୍ୟ ଏହା ମଣିଷକୁ ସାହାଯ୍ୟ କରିଥିଲା । ମହାଶୂନ୍ୟରେ କିପରି ନିରାପଦରେ ଯାତ୍ରା କରିପାରିବ ତାର ବାଟ ଦେଖାଇଥିଲା ।

(ଭାଲେଣ୍ଟିନା ତେରେସ୍କୋଭା)

୧୯୬୩ ଜୁନ୍ ମାସରେ ଭୋସ୍ତୋକ-୬ ଯାନରେ ପ୍ରଥମ ମହିଳା ମହାକାଶଚାରୀ ଭାଲେଣ୍ଟିନା ତେରେସ୍କୋଭା ମହାକାଶକୁ ଯାଇଥିଲେ । ତା ପୂର୍ବରୁ ଭୋସ୍ତୋକ-୫ର

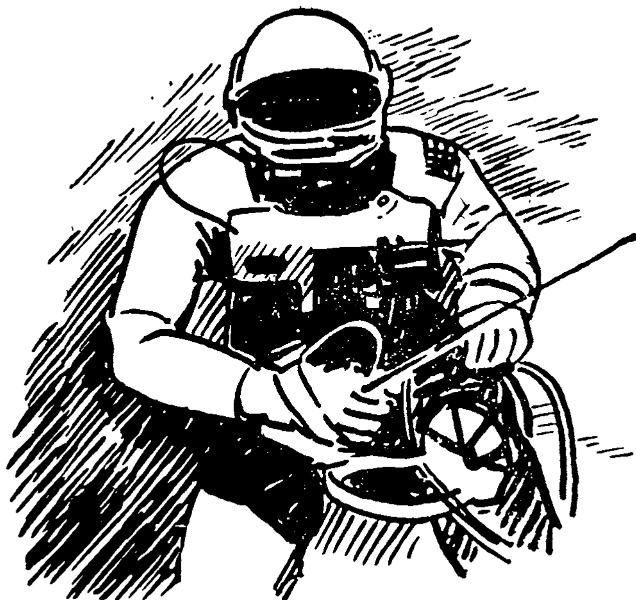
ମହାକାଶକୁ ଭାଲେରୀ ବାଇକୋଭସ୍କି ଯାଇଥିଲେ । ଭାଲେଣ୍ଟିନାଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ମହାଶୂନ୍ୟରେ ନାନା ପ୍ରକାର ପରୀକ୍ଷା ନିରୀକ୍ଷା ହୋଇଥିଲା । ପୃଥିବୀ କକ୍ଷରେ ୪୯ ଥର ପରିକ୍ରମା କରି ଶୂନ୍ୟ ଯାନଟିର ଯାତ୍ରୀ ଭାଲେରୀଙ୍କ ସହିତ କଥାବାର୍ତ୍ତା କରିଥିଲେ ।

୧୯୬୪ ମସିହା ଅକ୍ଟୋବର ମାସରେ ଋଷର ଟିଷ୍ଟୋଭ ଓ ଇୟେଗୋରଭ ଓ କେଷାମରୋଭ ନାମକ ତିନିଜଣ ମହାକାଶ ଯାତ୍ରୀ ଗୋଟିଏ ଯାନରେ ମହାଶୂନ୍ୟକୁ ଯାତ୍ରା କରିଥିଲେ । ସେମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରୁ ଜଣେ ଡାକ୍ତର ଥିଲେ । ସେମାନେ ପ୍ରାୟ ୨୪ ଘଣ୍ଟା କାଳ ମହାକାଶରେ ବିତାଇ ପୃଥିବୀକୁ ଫେରିଥିଲେ ।

୧୯୬୫ ମସିହାରେ ପାଭେଲ ସେତେବେଳେ ପୃଥିବୀକୁ ବେତାର ଖବର ଦେଇ କହିଥିଲେ—ଏଇ ସେ ଆଲେକ୍ସ ! ମଣିଷ ମହାକାଶରେ ପାଦ ଦେଲା ! ଦେଖ, କେମ ଜାପରି ମଜାକରେ ମହାକାଶରେ ବୁଲୁଛି ! ସେ ଗୋଟିଏ ବଡ଼ ବାଧାକୁ ଆଜି ଗୋଡ଼ରେ ଦଳିଦେଲା ସତେ !

ସେଇ ବର୍ଷ ମାର୍ଚ୍ଚ ମାସରେ ଋଷର ପାଭେଲ୍-ବେଲ୍ୟେଭ ଓ ଆଲେକ୍ସିସ୍ ଲିଓନଭ ଗୋଟିଏ ଯାନରେ ମହାଶୂନ୍ୟକୁ ଯାଇଥିଲେ । ସେମାନେ ପୃଥିବୀକୁ ୧୭ ଥର ପ୍ରଦକ୍ଷିଣ କରିଥିଲେ । ଏହାଛଡ଼ା ଲିଓନଭ୍ ମହାକାଶ ଯାନରୁ

ବାହାର ମହାଶୂନ୍ୟରେ ୧୦ ମିନଟ୍ କାଳ ବୁଲିଥିଲେ । ଦଉଡ଼ିଟେ ଧରି ପାଣିରେ ପହଁରିଲା ପରି ମହାକାଶରେ

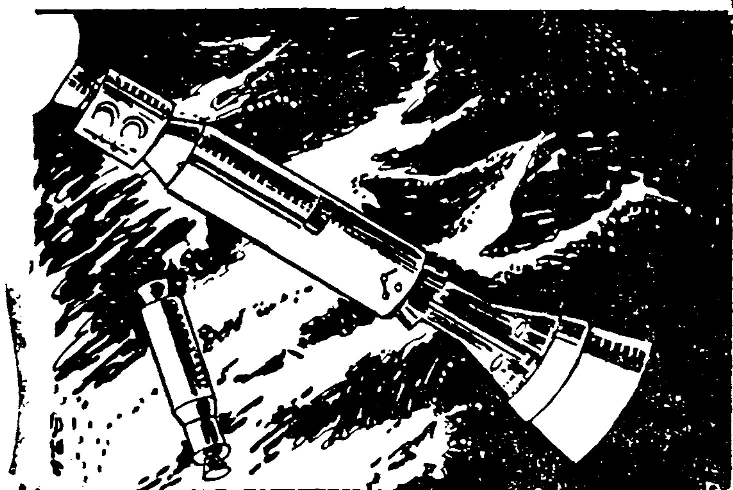

(ମହାଶୂନ୍ୟରେ ହ୍ୱାଇଟ୍‌ଙ୍କର ପହଁରା)

ବିଚରଣ କରିଥିଲେ । ଯାନରେ ଲାଗିଥିବା ଏକମାତ୍ର ଫିତା ଧରି ସେ ଶୂନ୍ୟରେ ଘୂର୍ଣ୍ଣିଥିଲେ ।

ସେହିବର୍ଷ ଆମେରିକା ମହାକାଶଚାରୀମାନେ ମଧ୍ୟ ଦୁଇ ତିନି ଥର ମହାଶୂନ୍ୟକୁ ଯାଇଥିଲେ । ବହୁଥର ପୃଥିବୀ ପରିକ୍ରମା କରି କେତେକ ପରୀକ୍ଷା ନିରୀକ୍ଷା କରିଥିଲେ । ସେମାନେ ମହାଶୂନ୍ୟରେ ଦୁଇଟି ଯାନକୁ ଏକାଠି ଯୋଡ଼ି

ପାରିଥିଲେ । ଏଡ଼ୱାର୍ଡ଼ ହ୍ୱାଇଟ୍ ନାମକ ଜଣେ ମାର୍କିନ୍

(ଦୁଇଟି ଯାନର ଯୋଗାଯୋଗ)

ମହାକାଶଚାରୀ ନିଜ ଯାନରୁ ବାହାରି ସ୍ୱେମନ୍ତ ମହାଶୂନ୍ୟରେ ବୁଲିଥିଲେ । ଏହା ଥିଲା ମହାକାଶରେ ମଣିଷର ପିଲାଖେଳ !

ଆ' ଜହ୍ନମାମୁଁ ସରଗ ଶଶୀ

୧୯୬୬ ଫେବୃୟାରୀ ୩ ତାରିଖର କଥା । ଋଷ ଗୋଟିଏ ମହାକାଶ ଯାନକୁ ଚନ୍ଦ୍ରକୁ ପଠାଇବାରେ ସଫଳ ହେଲା । ଏହି ଯାନ ଥିଲା ଲୁନା-୯ । ତାହା ଧୀରେ ଧୀରେ ଚନ୍ଦ୍ର ଉପରେ ଓହ୍ଲାଇ ଥିଲା । ଚନ୍ଦ୍ର ରାଇଜର ନହୁ ଛବି ଉଠାଇଥିଲା । ସେସବୁ ଛବି ପୃଥିବୀକୁ ମଧ୍ୟ ପଠାଇଥିଲା । ଏହା ସତେ କମ୍ ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟର କଥା ?

ଏହା ପରେ ଆମେରିକାର ମହାକାଶ ଯାତ୍ରୀମାନେ ଅନେକଥର ଚନ୍ଦ୍ର ପାଖକୁ ଯାଇ ତାର ଅବସ୍ଥାକୁ ଲକ୍ଷ୍ୟ କରିଥିଲେ । ସେତେବେଳେ ସେମାନେ ଯେଉଁ ଯାନକୁ ଏଥିପାଇଁ ବ୍ୟବହାର କରୁଥିଲେ, ତାର ନାମ ଜେମିନୀ ।

୧୯୬୭ ମସିହା ସେପ୍ଟେମ୍ବର ମାସରୁ ଆମେରିକା ଆଉ ଏକ ନୂତନ ଧରଣର ମହାକାଶ ଯାନ ବ୍ୟବହାର କଲା । ତାର ନାମ ହେଲା ଆପୋଲୋ । ଏହା ସାହାଯ୍ୟରେ ମଣିଷ ମହାଶୂନ୍ୟରେ ବୁଲିଲା । ଚନ୍ଦ୍ର ଦେଶରେ ମଧ୍ୟ ପାଦ ଦେଇ ପାରିଲା ।

୧୯୬୯ ମସିହା ମାର୍ଚ୍ଚ ମାସ । ଆମେରିକାର ତିନିଜଣ ମହାକାଶଯାତ୍ରୀ ଜେମ୍ସମ୍ୟାକ୍, ଡେଭିଡ୍ ସ୍କଟ୍ ଓ ସୋଆଇକଟ୍

ଆପୋଲୋ-୯ ମହାଶୂନ୍ୟକୁ ଯାଇଥିଲେ । ସେଠାରେ ସେ ନିଜ ଯାନ ସହିତ ଏକ ଚନ୍ଦ୍ରଯାନକୁ ଯୋଡି ଦେଇଥିଲେ ।

ସେମାନେ ମହାଶୂନ୍ୟରେ ୬ ଘଣ୍ଟା ବୁଲିଥିଲେ । ଅପୋଲୋ ମହାଯାନରୁ ଚନ୍ଦ୍ରଯାନ ଓ ଚନ୍ଦ୍ରଯାନରୁ ଅପୋଲୋ-୯କୁ ଯିବା ଆସିବା କରିଥିଲେ । ମହାକାଶ ଯାତ୍ରୀମାନେ ଚନ୍ଦ୍ରଠାରୁ ମାତ୍ର ୧୫ କିଲୋମିଟର ଦୂରକୁ ଯାଇଥିଲେ । ମନୁଷ୍ୟ କେଉଁ ସ୍ଥାନରେ ଓହ୍ଲାଇ ପାରିବ, ତାହା ଠିକ୍ କରିଥିଲେ ।

ସେହି ବର୍ଷ ଅପୋଲୋ-୧୦ ଚନ୍ଦ୍ରର ଅତି ନିକଟକୁ ଯାଇଥିଲା । ପରପଦରେ ତାହା ପୃଥିବୀକୁ ଫେରି ଆସିଥିଲା । ଏମିତି ଅପୋଲୋ ଯାନରେ ମହାଶୂନ୍ୟକୁ ବାରମ୍ବାର ଯିବା ଆସିବା କରି ଆଉ ଅଧିକରୁ ଅଧିକ ଚନ୍ଦ୍ର ପାଖକୁ ଯାଇ ତାର ଅବସ୍ଥା ସମ୍ପର୍କରେ ମନୁଷ୍ୟ ବହୁତ ଅନୁଭୂତି ଲାଭ କରିଥିଲା । ଏହି ସବୁ ଅନୁଭୂତି ପରେ ଚନ୍ଦ୍ରଦେଶକୁ ଯିବା ପାଇଁ ମନୁଷ୍ୟର ଖୁବ୍ ସହାୟକ ହୋଇଥିଲା ।

୧୯୬୯ ମସିହା ଜୁଲାଇ ୧୬ ତାରିଖ । ମଣିଷ ଜାତିର ଇତିହାସରେ ଏକ ମନେ ରଖିବାର ଦିନ । ଚନ୍ଦ୍ରକୁ ଯିବା ପାଇଁ ମନୁଷ୍ୟର ବହୁଦିନର ଆଶା ସେଦିନ ପୂରଣ ହୋଇ

ପାଉଥିଲ୍ । ସେ ଦିନ ଅମେରିକାର ତିନିଜଣ ମହାକାଶଯାତ୍ରୀ

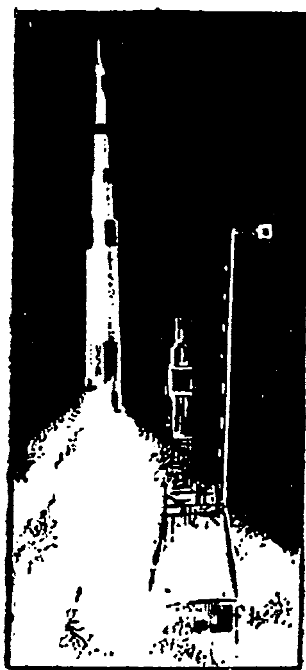
(ଆମଷ୍ଟ୍ରଙ୍ଗ, କଲିନ୍‌ସ, ଆଲଡ୍ରିନ୍)

ନେଇଲ୍ ଏ. ଆର୍ମଷ୍ଟ୍ରଙ୍ଗ, ମାଇକେଲ କଲିନ୍‌ସ ଓ ଏଡ୍‌ଉଇନ୍ ଇ. ଅଲଡ୍ରିନ୍ ଅପୋଲୋ-୧୧ ମହାକାଶଯାନରେ ଚନ୍ଦ୍ର-ଦେଶକୁ ଯାତ୍ରା କଲେ ।

ଏଇ ତିନିଜଣ ମହାକାଶଚାରୀଙ୍କ ସ୍ୱାସ୍ଥ୍ୟ ଭଲ ଥିଲା ବୋଲି ପରୀକ୍ଷାରୁ ଜଣାଯାଇଥିଲା । ସେମାନଙ୍କ ପାଇଁ ଏକ ଅଲଗା ପ୍ରକାର ପୋଷାକ ତିଆରି କରାଗଲା । ଏଇ ପୋଷାକ ସବୁଠୁଁ ମୂଲ୍ୟବାନ୍ । ତାର ଦାମ୍ ଥିଲା ପ୍ରାୟ ୧୫ ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କା । ପ୍ରତ୍ୟେକ ପୋଷାକର ଓଜନ ଥିଲା ୧୭ କିଲୋଗ୍ରାମ୍ ।

ଗୋଟିଏ ଖୁବ୍ ଶକ୍ତିଶାଳୀ ରକେଟ ସାହାଯ୍ୟରେ ଅପୋଲୋ-୧୧କୁ ମହାଶୂନ୍ୟକୁ ପଠାଗଲା । ଏହା ଭୀଷଣ

ଗର୍ଜନ କରି ମହାକାଶକୁ ଉଠିଯାଇଥିଲା । ଏହା ସହିତ ଗୋଟିଏ ଚନ୍ଦ୍ରଯାନ ଯୋଡ଼ା ଯାଇଥିଲା ।

(ଆପୋଲୋ-୧୧)

ଲକ୍ଷ ଲକ୍ଷ ଲୋକ କେପ୍ କେନେଡ଼ି ମହାକାଶ କେନ୍ଦ୍ରଠାରେ ରୁଣ୍ଡ ହୋଇଥିଲେ ଏହି ଦୃଶ୍ୟ ଦେଖିବାକୁ ଟେଲିଭିଜନରେ ମଧ୍ୟ ଦେଶ ବିଦେଶର ଅନ୍ୟୁନ ୫୩ କୋଟି ଲୋକ ଏହା ଦେଖିଥିଲେ । ଏହି ଯାତ୍ରାରେ ଅନେକ ବିପଦର ଭୟ ଥିଲା । ମାତ୍ର ମହାକାଶ ଯାତ୍ରୀମାନଙ୍କୁ ଏ ସବୁ ଅଜଣା ନ ଥିଲା । ସେମାନେ ଏହା ଜାଣି ସେଥିପାଇଁ ନିଜକୁ ପ୍ରସ୍ତୁତ କରିଥିଲେ ।

ମାଟିମାଆକୁ ଛାଡ଼ିବାର ଅଢ଼େଇ ଘଣ୍ଟା ପରେ ମହାକାଶ ଯାନଟି ପୃଥିବୀ କକ୍ଷ ପଥରେ ପହଞ୍ଚିଲା । ତା'ପରେ ଯାନଟି ଆଗେଇ ଚାଲିଲା ଓ ଚନ୍ଦ୍ରର କକ୍ଷ ପଥରେ ରହିଲା । ସେତେବେଳେ ଚନ୍ଦ୍ରଯାତ୍ରୀମାନଙ୍କର ମନରେ ଆନନ୍ଦର ଲହରୀ ଖେଳିଗଲା ।

ଜୁଲାଇ ୨୦ ତାରିଖ ଦିନ ଆର୍ମଷ୍ଟ୍ରଙ୍ଗ ଓ ଆଲଡ୍ରିନ୍ ଚନ୍ଦ୍ରଯାନ ଈଗଲ୍‌ରେ ଚନ୍ଦ୍ର ଆଡ଼କୁ ଗତି କଲେ । ସେଦିନ ରାତି ପ୍ରାୟ ୨ଟା ସମୟରେ ଚନ୍ଦ୍ରଯାନଟି ଚନ୍ଦ୍ରଦେଶରେ ଓହ୍ଲାଇଲା । ମହାକାଶ ଯାତ୍ରୀମାନେ ସର୍ବଦା କେପ୍ କେନେଡ଼ି ମହାକାଶ କେନ୍ଦ୍ରର କର୍ମଚାରୀମାନଙ୍କ ସହିତ କଥାବାର୍ତ୍ତା କରୁଥିଲେ । ମାତ୍ର ଚନ୍ଦ୍ରଦେଶରୁ ସେମାନଙ୍କର ଅବିକଳ କଣ୍ଠସ୍ୱର ଶୁଣି ସମସ୍ତେ ଆନନ୍ଦରେ ଅଧୀର ହୋଇ ପଡ଼ିଥିଲେ ।

ଚନ୍ଦ୍ରଯାତ୍ରୀ ଦୁହେଁ ଚନ୍ଦ୍ରଯାନରେ ଥାଇ ପ୍ରାୟ ୬ ଘଣ୍ଟା ବିଶ୍ରାମ କଲେ । ୨୧ ତାରିଖ ସକାଳ ସାଢ଼େ ୮ଟାରେ ଆର୍ମଷ୍ଟ୍ରଙ୍ଗ ପ୍ରଥମେ ଗୋଟିଏ ସିଢ଼ିରେ ଚନ୍ଦ୍ରଯାନରୁ ଓହ୍ଲାଇଲେ । ଚନ୍ଦ୍ରଦେଶରେ ନିଜର ବାମ ପାଦଟି ଆଗେ ରଖିଥିଲେ । ତାଙ୍କର ବହୁଦିନର ସ୍ୱପ୍ନଟି ସତ ହେଲା । ମଣିଷର ଅସମ୍ଭବ କଥାଟି ସମ୍ଭବ ହେଲା ।

ଅବୁଝା ପିଲାକୁ ବୁଝାଇବାକୁ ମାଆ ଜହ୍ନମାମୁଁଙ୍କୁ ଦେଖାଇ କହୁଥିଲେ—"ଆ, ଜହ୍ନମାମୁଁ ସରଗଶଶୀ, ମୋ

(ଜହ୍ନ ମାମୁଁ)

କାହ୍ନୁ କୋଳରେ ପଡ଼ୁ ଖସି ।" ଆଜି ସେଇ ଜହ୍ନ-ମାମୁଁର କୋଳରେ ମଣିଷ ପାଦ ଦେଇ ପାରିଲା । କିନ୍ତୁ ଅଦ୍ଭୁତ କଥା ସତେ !

ଜହ୍ନଭୂଇଁରେ ଆର୍ମଷ୍ଟ୍ରଙ୍ଗ ପ୍ରଥମେ ଖୁବ୍ ଧୀରେ ଧୀରେ ଚାଲିଲେ । କାରଣ ପୃଥିବୀର ମାଧ୍ୟାକର୍ଷଣ ଶକ୍ତିଠାରୁ ଚନ୍ଦ୍ରରେ ସେହି ଶକ୍ତି ମାତ୍ର ଛଅ ଭାଗରୁ ଏକ ଭାଗ । ଜହ୍ନ ମାଟିରେ ଚାଲି ଆଉ ଦୃଶ୍ୟ ସବୁ ଦେଖି ଆର୍ମଷ୍ଟ୍ରଙ୍ଗ ଆନନ୍ଦରେ ଫୁଲି ଉଠିଲେ । ସେ ହଠାତ୍ କହି ଉଠିଲେ—"ଗୋଟିଏ ମଣିଷ ପାଇଁ ଏହା ଏକ ଛୋଟ ପାହୁଣ୍ଡ । ମାତ୍ର ମଣିଷ ଜାତି ପାଇଁ ଏହା ଏକ ମସ୍ତବଡ଼ ଡ଼ିଆଁ ।"

ଜହ୍ନ ଖାଇଜରେ ଓହ୍ଲାଇବାର କେତୋଟି ସେକେଣ୍ଡ ବିଳମ୍ବ ଘଟିଲା । କାରଣ ସେଠା ମାଟିରେ ବହୁ ଗାତ ଓ ପଥର ଢ଼ିପା ଥିବାରୁ ଚନ୍ଦ୍ରଯାନଟିକୁ ନିରାପଦରେ ଓହ୍ଲାଇବା ପାଇଁ ଭଲ ଜାଗାଟିଏ ବାଛିବାରେ ସମୟ ଲାଗିଲା । ଚନ୍ଦ୍ରଯାତ୍ରୀମାନେ ସେଠାରେ ଓହ୍ଲାଇବା ମାତ୍ରେ ଆମେରିକାର ରାଷ୍ଟ୍ରପତି ନିକ୍ସନ ସେମାନଙ୍କୁ ଅଭିନନ୍ଦନ

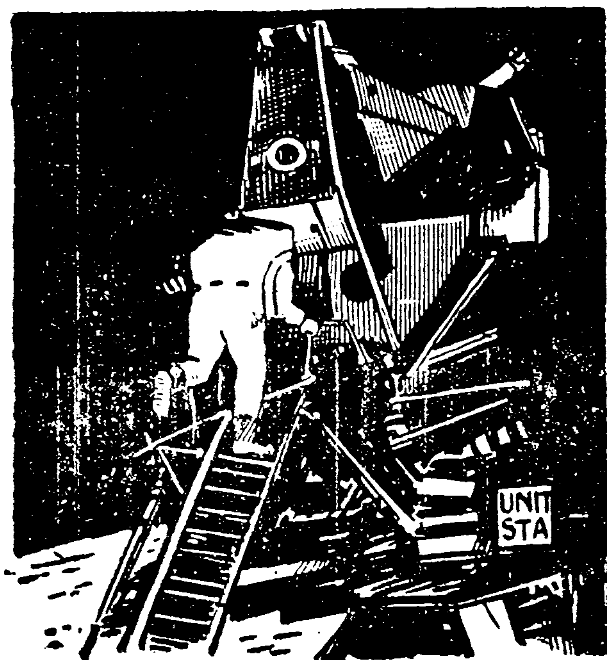
(ଆର୍ମଷ୍ଟ୍ରଙ୍ଗ)

ଜଣାଇଥିଲେ । ସେ କହିଥିଲେ, ଚନ୍ଦ୍ରରେ ଦୁଇଜଣଙ୍କର ପହଞ୍ଚିଲା ମଣିଷ ଜାତିର ଇତିହାସରେ ଏକ ଗୁରୁତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ ମୁହୂର୍ତ୍ତ । ଏହି ଗୌରବପୂର୍ଣ୍ଣ ସଫଳତାରେ ଆମେ ଗର୍ବିତ ।

ଆର୍ମଷ୍ଟ୍ରଙ୍ଗ ମଧ୍ୟ ଅଭିନନ୍ଦନର ଉତ୍ତର ଦେଇ କହିଥିଲେ—ଖାଲି ଆମେରିକା କାହିଁକି ସାରା ମଣିଷ ଜାତିର ପ୍ରତିନିଧି ଭାବରେ ଆମଙ୍କୁ ଚନ୍ଦ୍ରରେ ଓହ୍ଲାଇବାର ସୁଯୋଗ ମିଳିଥିଲା । ଆମେ ସେଥିପାଇଁ ନିଜକୁ ଭାଗ୍ୟବାନ୍ ମନେ କରୁଛୁ ।

ଜହ୍ନ ରାଇଜରୁ ଘର ବାହୁଡ଼ା

ମହାକାଶ ଯାତ୍ରୀମାନେ ଜହ୍ନ ରାଇଜରେ ନାନା ପ୍ରକାର କାର୍ଯ୍ୟରେ ବ୍ୟସ୍ତ ରହିଥିଲେ । ପୃଥିବୀର ବହୁ ଦେଶର ଲୋକ ଟେଲିଭିଜନରେ ସେ ସବୁ ଦେଖି ପାରୁଥିଲେ । ଆର୍ମଷ୍ଟ୍ରଙ୍ଗ ଚନ୍ଦ୍ରରେ ଥାଇ କହୁଥିଲେ—"ଏଠାରେ ଚାଲିବାରେ ବେଶୀ କିଛି ଅସୁବିଧା ହେଉନାହିଁ । (ତେବେ ସେ ସେଠାରେ ଚାଲୁଥିଲାବେଳେ କଙ୍ଗାରୁ କୁଦା ମାରିଲା ପରି ଦିଶୁଥିଲା ।) ଚଉଦିଗରେ କେତେ ଆକାର ପ୍ରକାରର ପଥର ଖଣ୍ଡମାନ ପଡ଼ିଛି । କେତେ ଛୋଟ ବଡ଼ ଗାତ ମଧ୍ୟ ଦେଖାଯାଉଛି ।"

(ଇଗଲ୍ ଯାନରୁ ଆଲ୍‌ଡ୍ରିନ୍ ଓହ୍ଲାଉଛନ୍ତି)

ସେ ଚନ୍ଦ୍ର ମାଟିରେ ଚାଲୁଥିଲା ବେଳେ ତାଙ୍କ ଯୋତାରେ ସେଠାର ଧୂଳି ବାଲି ଲାଗିଥିଲା । ଚନ୍ଦ୍ରଯାନର ଛାଇ ପଡ଼ୁଥିବା ଜାଗାଟି ଅନ୍ଧାର ଦେଖାଯାଉ ଥିବା କଥା ସେ ମଧ୍ୟ ଜଣାଇଥିଲେ । ଆର୍ମଷ୍ଟ୍ରଙ୍ଗଙ୍କ ପଛରେ ଆଲ୍‌ଡ୍ରିନ୍ ଚନ୍ଦ୍ରଯାନରୁ ଓହ୍ଲାଇଥିଲେ । ଦୁହେଁ ସାଥି ହୋଇ ସେଠାରେ ବୁଲାବୁଲି କରିଥିଲେ ।

ସେମାନେ ଆନନ୍ଦରେ ଚନ୍ଦ୍ର ଗାଇକର ଧୂଳି, ବାଲି, ଗୋଡ଼ି ଆଦି ସାଉଁଟି ଥିଲେ । ଖୁବ୍ ଯତ୍ନରେ ସେମାନେ ଏ ସବୁ ଜିନିଷ ନିଜ ପକେଟରେ ପୂରାଉଥିଲେ । ବୁଟିଆର ନ ହେଲେ ସେଇ ଧୂଳିରେ ଗୋଡ଼ ଖସିଯିବାର ଭୟ ହେଉଥିଲା । ଦୁଇ ତିନି ମିଟର ଲହରୀ ଉଠୁଥିବା ସମୁଦ୍ରରେ ପହଁରିଲା ପରି ସେମାନଙ୍କ ଲାଗୁଥିଲା ।

ଚନ୍ଦ୍ରରେ ଥିଲାବେଳେ ଆର୍ମଷ୍ଟ୍ରଙ୍ଗଙ୍କୁ ଲାଗିଲା ସେ ଯେମିତି ଗୋଟିଏ ଛୋଟ ପିଲା ହୋଇ ମିଠା ଦୋକାନରେ ପଶିଛନ୍ତି । କେତେ ଦ ଦ ସାଉଁଟି ନେବାକୁ ଆଉ କେତେ ପ୍ରକାର ପରୀକ୍ଷା ନିରୀକ୍ଷା କରିବାକୁ ତାଙ୍କ ମନ ଯେମିତି ଉଚ୍ଛନ୍ନ ହୋଇ ପଡ଼ିଲା ।

ଏହି ଚନ୍ଦ୍ର ଯାତ୍ରାକୁ ସବୁଦିନ ପାଇଁ ମନେ ରଖିବାକୁ ଚନ୍ଦ୍ର ଦେହରେ ସେମାନେ ଗୋଟିଏ ଫଳକ ରଖି ଦେଇଥିଲେ । ସେଥିରେ ଲେଖା ହୋଇଥିଲା—"୧୯୬୯ ମସିହା ଜୁଲାଇରେ ପୃଥିବୀର ମଣିଷ ଚନ୍ଦ୍ରରେ ପ୍ରଥମେ ପାଦ ଦେଲା । ସାରା ମଣିଷ ସମାଜର ଶାନ୍ତି କାମନା କରି ଆମେ ଏଠାକୁ ଆସିଥିଲୁ ।"

ଚନ୍ଦ୍ରଯାତ୍ରୀମାନେ ସେଠାରେ ମଧ୍ୟ ପୃଥିବୀର ବନ୍ଧୁ ନେତାଙ୍କ ଦସ୍ତଖତ ଥିବା ଏକ ଲେଖା ଓ ଆମେରିକାର ଜାତୀୟ ପତାକା ପୋତି ଦେଇଥିଲେ । ଚନ୍ଦ୍ର କକ୍ଷରେ ଘୂରୁଥିବା ଆପୋଲୋ-୧୧ ଯାନରେ ମହାକାଶଚାରୀ କଲିନ୍ସ ରହି ସେମାନଙ୍କ ସହିତ ବେତାରରେ କଥାବାର୍ତ୍ତା ହେଉଥିଲେ । ସେମାନେ ମଧ୍ୟ ବେତାରରେ ପୃଥିବୀକୁ ସେମାନଙ୍କ ଅନୁଭୂତିର ଠିକ ଠିକ ବିବରଣୀ ଜଣାଇ ଥିଲେ ।

ଆଲଡ୍ରିନ ଜହ୍ନ କୋଳରେ ପ୍ରାୟ ଦୁଇଘଣ୍ଟା ବୁଲି ବୁଲି ରାତି ସାଢ଼େ ଦଶଟା ବେଳେ ଈଗଲ ଭିତରକୁ ଉଠି ଯାଇ-ଥିଲେ । ତାର ୨୦ ମିନଟ୍ ପରେ ଆର୍ମଷ୍ଟ୍ରଙ୍ଗ ମଧ୍ୟ ସେହି ଚନ୍ଦ୍ରଯାନ ଭିତରକୁ ଗଲେ । କିନ୍ତୁ ଜହ୍ନ ଉପରେ ପ୍ରାୟ ତିନି ଘଣ୍ଟା ବୁଲୁଥିଲେ ।

ସେମାନେ ଦୁହେଁ ମିଶି ଜହ୍ନଦେଶରେ ନାନା ପ୍ରକାର ଯନ୍ତ୍ରପାତି ରଖି କେତେ ପରୀକ୍ଷା ନିରୀକ୍ଷା କରିଥିଲେ । ଜହ୍ନ ଦେଶରୁ ମୋଟ ୨୨ କିଲୋଗ୍ରାମ ଓଜନର ପଥର ଓ ଗୋଡ଼ିମାଟି ସାଉଁଟି ଆଣିଥିଲେ । ଜହ୍ନଭୂଇଁ ଏତେ ଟାଣ ଯେ ଆର୍ମଷ୍ଟ୍ରଙ୍ଗ ଯେତେ ଲାଗିଲେ ବି ତିନି ଇଞ୍ଚରୁ ଅଧିକ ଖୋଳି ପାରି ନ ଥିଲେ ।

ଏହି ସମୟରେ ଆପୋଲୋ-୧୧ ମୂଳଯାନ କଲମ୍ବିଆ ୧୧୦ କିଲୋମିଟର ଦୂରରେ ଚନ୍ଦ୍ର ଚାରିପଟେ ଘେରି ବୁଲୁଥିଲା । ଏହାର ଚାଳକ ଥିଲେ କଲିନ୍ସ । ମହାକାଶଚାରୀମାନଙ୍କର ଘରବାହୁଡ଼ା ବେଳ ହୋଇଗଲା । ଆଲଡ୍ରିନ୍ କଲିନ୍ସଙ୍କ

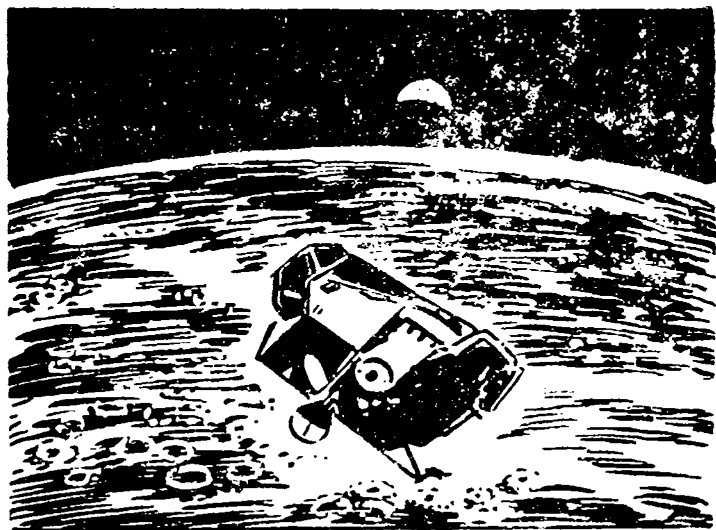
ପ୍ରସ୍ତୁତ ରହିବାକୁ କହିଲେ । କାରଣ ସେଇ ମୂଳଯାନ ସହିତ ଚନ୍ଦ୍ରଯାନକୁ ଯୋଡ଼ିବା ଗୋଟିଏ ବଡ଼ ଘାଟୀ ଥିଲା । ସୁରୁଖୁରୁରେ ନ ହେଲେ ସେମାନଙ୍କର ଘରବାହୁଡ଼ା ସମ୍ଭବ ନଥିଲା ।

ଆର୍ମଷ୍ଟ୍ରଙ୍ଗ ଓ ଆଲଡ୍ରିନ୍ ରାତି ସାଢ଼େ ୧୧ଟାରେ ରକେଟ୍ ବଳେଇ ଚନ୍ଦ୍ରଯାନକୁ ଚନ୍ଦ୍ରର ଆକାଶକୁ ଉଠାଇ ନେଇଥିଲେ । ରାତି ଅଧରେ ମୂଳଯାନ ସହିତ ଚନ୍ଦ୍ରଯାନଟି ଯୋଡ଼ି ହୋଇଗଲା ।

ମହାକାଶଯାତ୍ରୀ ଦୁହେଁ ଗୋଟିଏ ଅଣଓସାରିଆ ଗଳିବାଟ ଦେଇ ମୂଳଯାନ ଭିତରକୁ ପଶିଗଲେ । ସେମାନେ ସେଥିରେ ନେଇଥିଲେ ଅତି ଯତ୍ନରେ ଜହ୍ନରାଜ୍ୟରୁ ସାଉଁଟିଥିବା ବାଲି ଗୋଡ଼ି ଓ ପଥର । ଚନ୍ଦ୍ରଯାନଟିକୁ ତା'ପରେ ସେମାନେ ମୂଳଯାନରୁ ଅଲଗା କରି ଜହ୍ନ ଉପରକୁ ଛାଡ଼ିଦେଲେ । କାରଣ ତାକୁ ପୃଥିବୀ ଉପରକୁ ଫେରାଇ ଆଣିବା ଆଉ ସମ୍ଭବ ନ ଥିଲା ।

ସେଦିନ ଆମେରିକାରେ ଛୁଟିଦିନ ଘୋଷଣା କରାଗଲା । ସମସ୍ତେ ଟେଲିଭିଜନରେ ଏ ସବୁ ଦୃଶ୍ୟ ଦେଖିବାରେ ଲାଗି-ଗଲେ । ପ୍ରଥମେ ଯାନଟିର ଗତି ଘଣ୍ଟାକୁ ୫୭୦୦ରୁ ୯୧୦୦ କିଲୋମିଟରକୁ ବଢ଼ିଯାଇଥିଲା । ତା'ପରେ ଏହି ଗତିକୁ କମାଇ ଦିଆଯାଇଥିଲା । ମହାକାଶଚାରୀମାନେ ନିରାପଦରେ ଫେରି ଆସିବା କାମନା କରି ଗୀର୍ଜାରେ ଲୋକମାନେ ପ୍ରାର୍ଥନା କଲେ ।

ସେମାନଙ୍କର ବୀରତ୍ୱ ଓ ସାହାସର କାହାଣୀ ସମସ୍ତଙ୍କୁ ମୁଗ୍ଧ କରିଦେଲା ।

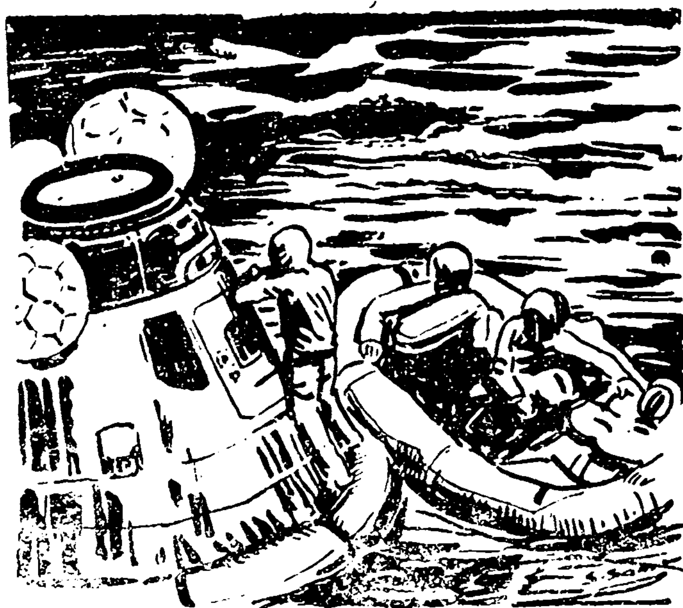

(ଇଗଲଯାନ ଚନ୍ଦ୍ରରୁ ପୃଥିବୀ ଦେଖାଯାଉଛି)

କିଛି ସମୟ ଭିତରେ ପୃଥିବୀର ୧୨୦ କିଲୋମିଟର ଉଚ୍ଚରେ ମୂଳଯାନଟି ପହଞ୍ଚିଲା । ମାତ୍ର ୧୫ ମିନଟ୍‌ରେ ପ୍ରଶାନ୍ତ ମହାସାଗରରେ ଏହି ଯାନଟି ଓହ୍ଲାଇ ପଡ଼ିଲା । ଶକଟୀ ବୀରମାନଙ୍କୁ ଉଦ୍ଧାର କରିବା ପାଇଁ ଆଗରୁ ଉଡ଼ାଜାହାଜ, ପାଣିଜାହାଜ, ହେଲିକପ୍‌ଟର ଆଦି ଜଗି ରହିଥିଲେ ।

କେତେକ ସମୁଦ୍ରବୁଡ଼ାଳୀ ସେଇ ପାଖରେ ଛକି ରହିଥିଲେ । ଦରକାର ପଡ଼ିଲେ ସେମାନେ ପାଣି ଭେଙ୍ଗି ପଶି ସମୁଦ୍ର ଭିତରକୁ ଡେଇଁ ସେମାନଙ୍କୁ ପାଣିରୁ ଛାଣି ଆଣିବେ । ସମୁଦ୍ର କୂଳରେ ବହୁସଂଖ୍ୟାରେ ଲୋକମାନେ ଦେଖିବାକୁ ଜମି ରହିଥିଲେ ।

ପ୍ରଶାନ୍ତ ମହାସାଗରର ଅଶାନ୍ତ ଲହରୀମାଳା । ସେତେ-ବେଳେ ପୁଣି ପାଣିପାଗ ଭାରି ଖରାପ । ତେଣୁ ଆପୋଲୋ-୧୧ର ମୂଳଯାନ ଯେଉଁଠି ଓହ୍ଲାଇବା କଥା, ସେଠାରୁ କିଛି ଦୂରରେ ସେଇ ଯାନଟି ଓଲଟି ପଡ଼ିଲା । ତେବେ ଶୀଘ୍ର ତାକୁ ଠିକ୍

(ପ୍ରଶାନ୍ତ ମହାସାଗରରେ ମହାକାଶଚାରୀ)

ଅବସ୍ଥାରେ ରଖାଗଲା । ମହାକାଶଯାତ୍ରୀମାନେ ଓହ୍ଲାଇଲେ । ସେଇ ସ୍ଥାନ ଥିଲା ହାୱାଇ ଦ୍ୱୀପଠାରୁ ପ୍ରାୟ ତେରଶହ କିଲୋ-ମିଟର ଦୂରରେ । ହେଲିକପ୍ଟରରୁ ରବର ଭେଳା ପକାଇ ଉଦ୍ଧାରକାରୀମାନେ ମହାକାଶଯାନ ନିକଟକୁ ଯାଇଥିଲେ । ଯାନଟିର ଛୋଟ ଦୁଆରଟି ଖୋଲି ତିନୋଟି ଅଲଗା ପୋଷାକ ମହାକାଶଚାରୀମାନଙ୍କ ପାଇଁ ଦିଆଯାଇଥିଲା । ସେହି ପୋଷାକ

ପିନ୍ଧିବା ପରେ ସେମାନଙ୍କୁ ହେଲିକପ୍ଟର ଯୋଗେ ଉଠାଇ ନିଆଯାଇଥିଲା ।

ଗତ ସାଢ଼େ ୧୧ଟାରେ ମହାକାଶଚାରୀମାନଙ୍କୁ ହରନେଟ୍ ଜାହାଜ ଉପରକୁ ନିଆଗଲା । କାଳେ ସେମାନେ ଚନ୍ଦ୍ରଦେଶରୁ କିଛି ରୋଗର ଜୀବାଣୁ ସାଥିରେ ନେଇ ଆସିଥିବେ, ସେଥିପାଇଁ ସେମାନଙ୍କୁ ଦେହରେ ଜୀବାଣୁନାଶକ ଔଷଧ ବାଞ୍ଛ୍ ଦିଆଯାଇ ଥିଲା । ସେଥିପାଇଁ ସେମାନଙ୍କୁ ଏକ କାଚଘରେ ମଧ୍ୟ ଅଲଗା କରି ରଖାଗଲା ।

ସେମାନେ ନିରାପଦରେ ଫେରିବା ଖବର ପାଇ ସମସ୍ତଙ୍କ ମନରେ ଅପୂର୍ବ ଆନନ୍ଦ । ସେମାନଙ୍କୁ ଅଭିନନ୍ଦନ ଜଣାଇବାକୁ ସବୁଠି ଲୋକମାନେ ଗୀର୍ଜାର ଘଣ୍ଟି ବଜାଉଛନ୍ତି । ସେଇ ହର୍‌ନେଟ୍ ଜାହାଜରେ ଆମେରିକାର ରାଷ୍ଟ୍ରପତି ନିକ୍ସନ୍ ସେମାନଙ୍କୁ ସମ୍ବର୍ଦ୍ଧନା ଜଣାଇ କହିଥିଲେ—

"ଗଲା ସପ୍ତାହକ ମଧ୍ୟରେ ଆପଣମାନେ ଯାହା କରିଛନ୍ତି, ପୃଥିବୀ ଜନ୍ମଦିନଠାରୁ ଯେତେ ଯାହା ଘଟିଯାଇଛି ତା' ମଧ୍ୟରେ ଏହା ସବୁଠୁ ବଡ଼ ଘଟଣା । ଆପଣମାନଙ୍କ ଚନ୍ଦ୍ରଯାତ୍ରା ପୃଥିବୀ ଇତିହାସର ଅଭୁଲା ଘଟଣା । ଆପଣମାନଙ୍କ ସଫଳତା ସମସ୍ତଙ୍କୁ ନିକଟତର କରି ପାରିବ ।

୧୯୬୯ ମସିହା ଜୁଲାଇ ୨୭ ତାରିଖରେ ହର୍‌ନେଟ୍ ଜାହାଜଟି ହାଓ୍ୱାଇ ଦ୍ୱୀପର ପାର୍ଲ ବନ୍ଦରଠାରେ ପହଞ୍ଚିଲା । ହଜାର ହଜାର ଲୋକ ମହାକାଶଗାମୀମାନଙ୍କୁ ଆନ୍ତରିକ ଅଭିନନ୍ଦନ ଜଣାଇଲେ । ଆର୍ମଷ୍ଟ୍ରଙ୍ଗ, ଆଲଡ୍ରିନ୍ ଓ କଲିନ୍ସ ସେଇ କାଚଘର ଭିତରେ ଥାଇ ଏହା ହସି ହସି ଗ୍ରହଣ କଲେ ।

ସେମାନଙ୍କୁ ପୁଣି ଏକ ଉଡ଼ାଜାହାଜରେ ହ୍ୟୁଷ୍ଟନ ମହାକାଶ ଗବେଷଣା, କେନ୍ଦ୍ରକୁ ନିଆଯାଇଥିଲା । ସେଠାରେ ଏକ ଅଲଗା ଘରେ ସେମାନଙ୍କୁ ୧୭ ଦିନ ପାଇଁ ରଖାଗଲା । ସେମାନଙ୍କ ଦେହରେ କାଳେ ଚନ୍ଦ୍ର ଦେଶର କିଛି ରୋଗ ଜୀବାଣୁ ଆସି ଯାଇଥିବ, ତାହା ପରୀକ୍ଷା କରିବା ଥିଲା ଏହାର ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ।

ନିଜର ସ୍ତ୍ରୀ ପିଲା, ବାପ ମାଆ ମଧ୍ୟ ଦୂରରୁ ଯାହା ସେମାନଙ୍କୁ ଦେଖିଲେ ଓ କଥା ହେଲେ । ମହାକାଶଚାରୀମାନଙ୍କର ସମସ୍ତ ସୁଖ ସୁବିଧା ପାଇଁ ସେଠାରେ ବ୍ୟବସ୍ଥା କରାଗଲା । ପରେ ଅବଶ୍ୟ ଜଣାପଡ଼ିଲା ଯେ ଜହ୍ନରାଇଜରେ କୌଣସି ରୋଗ ଜୀବାଣୁ ନାହିଁ ।

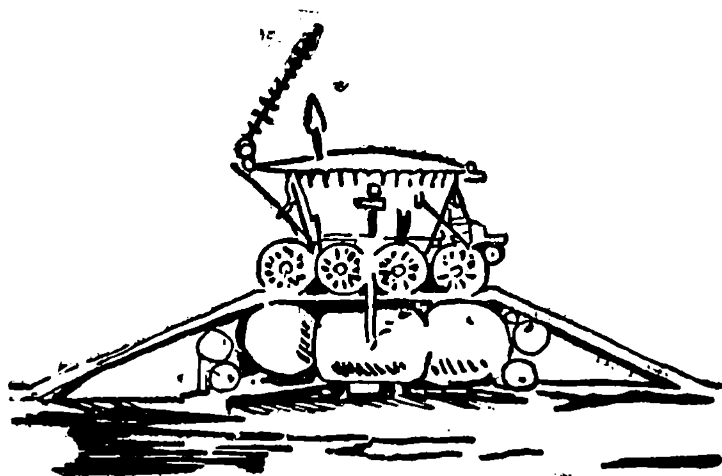
ଚନ୍ଦ୍ରଦେଶରୁ ଅଣାଯାଇଥିବା ମାଟି ପଥରକୁ ମଧ୍ୟ ଦୁଇଟି ବାକ୍ସରେ ଭର୍ତ୍ତି କରାଗଲା । ପ୍ଲାଷ୍ଟିକ ଖୋଳରେ ଜୀବାଣୁନାଶକ ପଦାର୍ଥ ବୋଳି ବୈଜ୍ଞାନିକ ପରୀକ୍ଷା ନିମନ୍ତେ ହ୍ୟୁଷ୍ଟନକୁ ପଠାଇ ଦିଆଗଲା ।

ବୈଜ୍ଞାନୀମାନେ ସେଗୁଡ଼ିକ ମୂଲ୍ୟବାନ ମୋତିମାଣିକ ପରି ବିଚାର କଲେ । ସେଥିମଧ୍ୟରୁ କେତେକ ଦେଖିବାକୁ ଟିକିଏ କଳା ଆଉ କେତେକ ମାଟିଆ । ସେଥିରେ ଥିବା ପଥରଖଣ୍ଡମାନ ଆଗ୍ନେୟ ଉଦ୍‌ଗୀରଣରୁ ଜାହାଣଥିବା ପଥର ପରି ଜଣା । ଚନ୍ଦ୍ରମାଟି ପଥରରୁ କୌଣସି ଜୀବର ସତ୍ତା ମିଳି ନ ଥିଲା ।

ଚନ୍ଦ୍ର ଏକ ନିର୍ଜୀବ ମରୁ ଅଞ୍ଚଳ । ଏହା ନିଶ୍ଚିତ ହୋଇଗଲା ତେବେ ଚନ୍ଦ୍ର ବିଷୟରେ ଆହୁରି ଅନେକ କଥା ଜାଣିବାକୁ ବାକି ରହିଲା । ମଣିଷ ଯେ ଚନ୍ଦ୍ରଲୋକରେ ପହଞ୍ଚି ନିରାପଦରେ ଫେରି ଆସିଲେ ଏହା ସବୁରି ମନରେ ଆଶା ଓ ଆନନ୍ଦ ଭରି ଦେଲା । ଏଥିପାଇଁ ଆଜିର ବିଜ୍ଞାନକୁ ଧନ୍ୟବାଦ ନ ଦେଇ କେହି ରହିପାରିବେ ନାହିଁ ।

ଚନ୍ଦ୍ର ରାଇଜରୁ ଆମ ମାଟିମାଆର ରୂପ

୧୯୬୯ ମସିହା ନଭେମ୍ବର ୧୪ ତାରିଖ । ଆପୋଲୋ-୧୨ ଯାନଟି ମହାକାଶକୁ ଛଡ଼ାଗଲା । ସେଥିରେ ଗଲେ ତିନି ଜଣ ଯାତ୍ରୀ । ଚାର୍ଲସ କନରାଡ଼, ଆଲାନ୍ ବିନ୍, ଏ. ରିଚାର୍ଡ ଗର୍ଡନ । କନରାଡ଼ ଓ ବିନ୍ ନିରାପଦରେ ଚନ୍ଦ୍ରଦେଶରେ ଓହ୍ଲାଇଥିଲେ । ପ୍ରାୟ ଛଅ ଘଣ୍ଟା କାଳ ସେମାନେ ସେଠାରେ ବୁଲାବୁଲି କଲେ ।

[ଆପୋଲୋ-୧୨ର ଚନ୍ଦ୍ର ରାଇଜରେ ପରୀକ୍ଷା ଯନ୍ତ୍ରପାତି]

ଚନ୍ଦ୍ର ଯାନଠାରୁ ତିନି କିଲୋମିଟର ଦୂରକୁ ସେମାନେ ଯାଇଥିଲେ । ନାନା ପ୍ରକାର ଯନ୍ତ୍ରପାତି ଖଞ୍ଜି ବହୁ ପରୀକ୍ଷା ନିରୀକ୍ଷା କଲେ ଚନ୍ଦ୍ର ରାଜ୍ୟରେ । ବହୁ ଗୋଡ଼ ପଥର ସଂଗ୍ରହ କଲେ । ସେମାନେ ସେଠାରେ ଯାହାସବୁ କଲେ, ପୃଥିବୀର ଲକ୍ଷ ଲକ୍ଷ ଲୋକ ଟେଲିଭିଜନରେ ଦେଖିଲେ । ସବୁର ମନରେ ଆନନ୍ଦ ଓ ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ ଭରିଗଲା ।

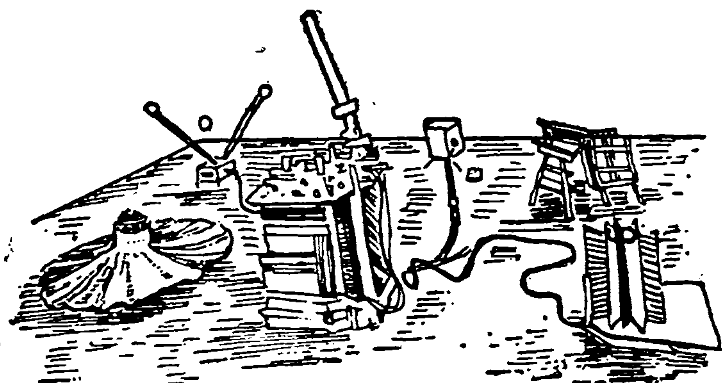
ମହାକାଶଯାତ୍ରୀମାନେ ସେମାନଙ୍କର ମଜା ଅନୁଭୂତିମାନ କହୁଥିଲେ । ସେମାନେ ଯେତିକି ଚନ୍ଦ୍ରର ନିକଟକୁ ମହାକାଶ-ଯାନରେ ଯାଉଥିଲେ, ଚନ୍ଦ୍ର ସେତିକି ବଡ଼, ପୃଥିବୀ ସେତିକି ସାନ ଦେଖାଯାଉଥିଲା । ଚନ୍ଦ୍ର ଆକାଶଟା କିଟି କିଟି କଳା ଦିଶୁଥିଲା । ଚନ୍ଦ୍ରର ପ୍ରତ୍ୟେକ ଧୂଳିକଣା ତାଙ୍କ ପାଇଁ ବଡ଼ ଲାଗୁଥିଲା । ଅପୂର୍ବ କୌତୂହଳରେ ଚନ୍ଦ୍ରଯାତ୍ରୀମାନେ ମାତି ଯାଇଥିଲେ ଜହ୍ନ ଭୂଇଁରେ ।

ଜହ୍ନବାଇଜରେ ମାର୍କିନ ମହାକାଶଯାତ୍ରୀ ଦୁହେଁ ନୂଆ ଆଶା ଆଉ ଉତ୍ସାହରେ ଲାଗି ପଡ଼ିଲେ । ଦିନେ ସକାଳେ ସେମାନେ ବୁଲୁ ବୁଲୁ ଗୋଟିଏ ବଡ଼ ଗାତ ପାଖରେ ପହଞ୍ଚିଲେ । ଦୁଇ ବର୍ଷ ତଳେ ଆମେରିକା ଚନ୍ଦ୍ରକୁ ପଠାଇଥିବା ସର୍ଭେୟର-୩ ଯାନଟି ସେଇ ଗାତ ମୁହଁରେ ଅଟକି ରହିଥିଲା । ମହାକାଶଯାତ୍ରୀ ଦୁହେଁ ତାର ଫଟୋ ଉଠାଇଲେ ଆଉ ସେଇ ଯାନଟିର କେତେକ ଅଂଶ ସାଥିରେ ଆଣିବାର ଯୋଜନା କଲେ ।

ଚନ୍ଦ୍ରପୃଷ୍ଠରେ ଗୋଟିଏ ବଡ଼ ଗାତ ଭିତରକୁ ପଥରଟିଏ ପକାଇ କନରାଡ଼ କ'ଣ ହେଉଛି ଦେଖିଲେ । ତାର ଶବ୍ଦକୁ ରେକର୍ଡ଼ କଲେ । ଚନ୍ଦ୍ରରେ ମାଧ୍ୟାକର୍ଷଣ ଶକ୍ତି କମ୍ ଥିବାରୁ ସବୁ ଜିନିଷ ଏଠାରେ ହାଲୁକା; ଖଣ୍ଡେ ପଥରକୁ ଗୋଇଠା ମାରି ଫିଙ୍ଗିଲେ ସୁଦ୍ଧା ବେଶୀ ଦୂରକୁ ଯାଉ ନ ଥିଲା ।

ସେଠାରେ ମହାକାଶଯାତ୍ରୀମାନେ ସହଜରେ ହାଲିଆ ହେଉ ନ ଥିଲେ । କିନ୍ତୁ ବହୁ ସମୟ ଚାଲିବା ଫଳରେ ସେମାନଙ୍କ ପୋଷାକ ଓ କ୍ୟାମେରାରେ ମେଞ୍ଚାଏ ମେଞ୍ଚାଏ ଧୂଳି ଲାଗିଯାଉଥିଲା । କନରାଡ଼ ଥରେ ସେଠାରେ ଝୁଣ୍ଟି ପଡ଼ିଥିଲେ ।

ତାଙ୍କ ପୋଷାକ ପତ୍ର ଧୂଳି ସରସର ହୋଇଯାଇଥିଲା । ତେବେ ସେ ହଠାତ୍ ଉଠିପଡ଼ି ଧୂଳି ଝାଡ଼ି ପକାଇଥିଲେ ।

[ଜହ୍ନ ରାଇଜରେ ପରୀକ୍ଷା ଯନ୍ତ୍ରପାତି]

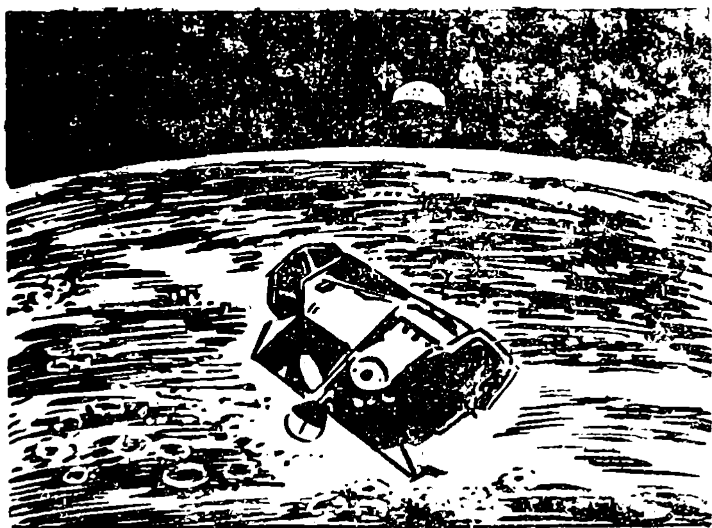
ଏଥର ମଧ୍ୟ ମାର୍କିନ ମହାକାଶଯାତ୍ରୀମାନେ ସେମାନଙ୍କର ଜାତୀୟ ପତାକା ଉଡ଼ାଇଥିଲେ । ସେମାନେ ପ୍ରାୟ ୪୦ କିଲୋ ଓଜନର ମାଟି ପଥର ସଂଗ୍ରହ କରିଥିଲେ ଓ ସର୍ଭେୟର ଯାନର କେତେକ ଅଂଶ ସାଥିରେ ମଧ୍ୟ ଆଣିଥିଲେ । ନିରାପଦରେ ସେମାନେ ଫେରି ଆସିଥିଲେ ।

ଏଥର ଗୋଟିଏ ନୂଆ କଥା ଘଟିଥିଲା । ୨୩ ତାରିଖ ରାତିରେ ପୃଥିବୀଠାରୁ ଦେଢ଼ ଲକ୍ଷ୍ୟ କିଲୋମିଟର ଦୂରରେ ଥାଇ ଏକ ସାମ୍ବାଦିକ ସମ୍ମିଳନୀରେ ମହାକାଶଯାତ୍ରୀମାନେ ଭାଗ ନେଇ ପାରିଥିଲେ । ସେତେବେଳେ ଆପୋଲୋ ମହାକାଶଯାନଟି ଘଣ୍ଟାକୁ ପ୍ରାୟ ପାଞ୍ଚ ହଜାର କିଲୋମିଟର ବେଗରେ ପୃଥିବୀକୁ ଫେରି ଆସୁଥିଲା ।

ସାମ୍ବାଦିକ ଅନେକ ପ୍ରଶ୍ନ ସେମାନଙ୍କୁ ପଚାରୁଥିଲେ, ହ୍ୟୁଷ୍ଟନ କେନ୍ଦ୍ରର ବୈଜ୍ଞାନିକମାନେ ବେତାର ଯୋଗେ ଆପୋଲୋକୁ ସେସବୁ ପଠାଉଥିଲେ । ମହାକାଶଯାତ୍ରୀମାନେ ସେଗୁଡ଼ିକର

ଉତ୍ତର ଦେଉଥିଲେ । ସାମ୍ବାଦିକମାନେ ପୃଥିବୀରେ ଥାଇ ସେସବୁ ଶୁଣି ପାରୁଥିଲେ ।

ମହାକାଶଯାତ୍ରୀମାନେ ଆଉ ଅନେକ ନୂଆ କଥା କହୁଥିଲେ । ଜହ୍ନ ରାଇଜରେ ପଡ଼ିଗଲେ ପୋଷାକ ଫାଟିଯିବାର ଯେଉଁ ଭୟ ଥିଲା, ତାହା ଠିକ୍ ନୁହେଁ । କାରଣ ସେଠାରେ ମନୁଷ୍ୟ ହଠାତ୍ ପଡ଼ି ନ ଯାଇ ଧୀରେ ଧୀରେ ପଡ଼ିବାରୁ ବେଶୀ ବାଧା ହୁଏ ନାହିଁ ।

[ଜହ୍ନରୁ ମାଟି ମାଆର ରୂପ]

ପୃଥିବୀର ଚତୁଃପଟେ ଇନ୍ଦ୍ରଧନୁ ଘେରି ରହିଥିଲା ପରି ଦୃଶ୍ୟ ସେମାନେ ଦେଖିଥିଲେ । ପୃଥିବୀ ତଳେ ଶୁକ୍ର ଗ୍ରହଟି ଅତି ଉଜ୍ଜ୍ୱଳ ଦିଶୁଥିଲା । ସେଠାରୁ ସୂର୍ଯ୍ୟ ପରାଗର ଦୃଶ୍ୟ ଦେଖି ସେମାନେ ମୁଗ୍ଧ ହୋଇପଡ଼ିଥିଲେ ।

ଜହ୍ନ ରାଇଜରୁ ଭାରତ, ଭାରତୀୟ ମହାସାଗର ଓ ଅନ୍ୟ ସମୁଦ୍ରର ଦୃଶ୍ୟ ଅତି ମନୋହର ଦିଶୁଥିଲା । ପ୍ରଶାନ୍ତ ମହାସାଗର ଉପରେ ଧୂଆଁ ମେଘର ସୃଷ୍ଟି ଓ ବିଜୁଳିର ଚମକ ଦେଖି ସେମାନେ ଅବାକ୍ ହୋଇଥିଲେ ।

———

ମହାକାଶଯାନରେ ବିପଦ

୧୯୭୦ ଏପ୍ରିଲ ୧୨ ତାରିଖ । ଆପୋଲୋ-୧୩କୁ ଜହ୍ନବାଇକକୁ ପଠାଗଲା । ସେଥିରେ ଗଲେ ଏ. ଲୋଭେଲ, ଫ୍ରେଡ୍ ଏଇସ୍ ଓ ଜନ୍ ସ୍ୱିଗର୍ଟ୍ । ପୃଥିବୀକୁ ପଛରେ ପକାଇ ଆଗେଇ ଚାଲିଲା ରକେଟ୍ ଆପୋଲୋ-୧୩ ଧରି । ଘଣ୍ଟା ଘଣ୍ଟା ଧରି ଏମିତି ଛୁଟିବା ପରେ ପୃଥିବୀ ଓ ଚନ୍ଦ୍ରର ମଝାମଝିଆ ବାଟରେ ଏହା ପହଞ୍ଚିଗଲା ।

[ଦୁଃସାହସୀ ମହାକାଶଚାରୀ ଲୋଭେଲ]

ଏପ୍ରିଲ ୧୪ ତାରିଖ । ଲୋଭେଲ ବଡ଼ ପାଟିକରି ଉଠିଲେ । ତିନିଜଣଯାକ ମହାକାଶଯାତ୍ରୀ ଭୟରେ ଥରିଗଲେ ।

ସତେ ଏ କ'ଣ ହେଲା ? ଯେଉଁ ଯନ୍ତ୍ରରୁ ବିଜୁଳିଶକ୍ତି ତିଆରି ହୁଏ, ସେଥିରେ ଏକ କଣା !

ଗ୍ୟାସ୍ ଆକାରରେ ରଖାଯାଇଥିବା ଅମ୍ଳଜାନ ଓ ଉଦ୍‌ଜାନ ମିଶାଇ ସାଥିରେ ବିଜୁଳିଶକ୍ତି ସୃଷ୍ଟି କରାଯାଏ । ସେଇ ଶକ୍ତିରେ ଯାନର ସବୁ ଯନ୍ତ୍ରପାତି ଚାଲେ । ଏଇ ଦୁଇଟି ବାଷ୍ପ ମିଶିବାରେ ଯେଉଁ ଜଳ ମିଳେ, ତାହା ପିଇବା କାମରେ ଲାଗେ ।

ମହାକାଶଯାତ୍ରୀମାନେ ଲକ୍ଷ୍ୟ କଲେ ଏବେ ଯନ୍ତ୍ରଟିରେ କଣା ଦେଖାଗଲାଣି । ସେଥିରେ ଗ୍ୟାସ୍‌ତକ ଶୀଘ୍ର ବାହାରିଯିବ । ତା'ପରେ ବିଜୁଳି ଶକ୍ତି ତିଆରି ହୋଇ ପାରିବ ନାହିଁ କି ପାଣି ଟୋପେ ପିଇବାକୁ ମିଳିବ ନାହିଁ ।

ଖବର ପୃଥିବୀର ବୈଜ୍ଞାନିକମାନେ ପାଇ ଖୁବ୍ ବ୍ୟସ୍ତ ହୋଇ ପଡ଼ିଲେ । କିନ୍ତୁ ଉପାୟ କ'ଣ ଯାନଟିକୁ ଫେରାଇ ଆଣିବା ଛଡ଼ା ଉପାୟ ନାହିଁ ହିସାବ କରି ଦେଖାଗଲା ଯେ ଏଥିପାଇଁ ମଧ୍ୟ ୮୪ ଘଣ୍ଟା ସମୟ ଦରକାର ।

ଏତିକ ସମ୍ଭବତଃ ଯନ୍ତ୍ରପାତି ଚାଲିଲେ ଯାହା ହେବ ? ନଚେତ୍ ମହାଶୂନ୍ୟରେ ତ ଯାନଟି ଧ୍ୱଂସ ପାଇଯିବ । ତିନୋଟି ମୂଲ୍ୟବାନ ଜୀବନ ଏଥି ସହିତ ମଧ୍ୟ ଲୋପ ପାଇଯିବ !

ସାଧାରଣ ଲୋକେ ମଧ୍ୟ ଚିନ୍ତିତ ହୋଇ ପଡ଼ିଲେ । ଅନେକ ସ୍ତ୍ରୀଲୋକ ଦୁଃଖରେ ଭାଙ୍ଗି ପଡ଼ିଲେ । କେତେ କାନ୍ଦି ପକାଇଲେ । ଗୀର୍ଜା, ମସ୍‌ଜିଦ୍, ଦେଉଳ ଗୁରୁଦ୍ୱାର ପ୍ରଭୃତିରେ ମହାକାଶଯାତ୍ରୀଙ୍କ ସ୍ୱାସ୍ଥ୍ୟ ପାଇଁ ପ୍ରାର୍ଥନା କରାଗଲା ।

ଆପୋଲୋ-୧୩ ସେତେବେଳେ ପ୍ରାୟ ୧୮୦ ହଜାର କିଲୋମିଟର ଦୂରରେ । ମହାକାଶଯାତ୍ରୀମାନେ ପ୍ରାଣମୂର୍ଚ୍ଛା

ଲାଗିଥାନ୍ତି । ସତେ ଅବା ଯୁଦ୍ଧ ଭୂଇଁରେ ମୁହାଁମୁହିଁ ଲଢ଼େଇ ! ଜୀବନମରଣ ସମସ୍ୟା !

ଶେଷରେ ପୃଥିବୀରୁ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଗଲା—ପୃଥିବୀକୁ ଫେରି ଅସ । ଚନ୍ଦ୍ରଯାନରେ ଖଞ୍ଜା ଯାଇଥିବା ଇଞ୍ଜିନ୍‌ଟିକୁ ଚଲାଅ । ସେଥିରେ ଥିବା ଅମ୍ଳଜାନକୁ ବ୍ୟବହାର କର ।

ଏତେ ବଡ ବିପଦରେ ଧୈର୍ଯ୍ୟ ଧରି ଯନ୍ତ୍ରପାତି ଚଳାଇବା ସହଜ କଥା ନୁହେଁ । ଟିକିଏ ଏପଟ ସେପଟ ହୋଇଗଲେ । ଯାନଟି ବାଟବଣା ହୋଇଯିବାର ଭୟ ! ଟିକିଏ ବଙ୍କାବାଟ ଧରିଲେ ଶହ ଶହ କିଲୋମିଟର ଭୂଆଁ ବୁଲିବାକୁ ହେବ । ଅମ୍ଳଜାନତକ ଶେଷ ହୋଇଯିବ । ଆଉ ତାପରେ···

ମହାକାଶଯାତ୍ରୀମାନଙ୍କ ସାହସକୁ ଶତ ଧନ୍ୟବାଦ । ପ୍ରାୟ ୮୭ ଘଣ୍ଟା ଧୈର୍ଯ୍ୟ ଧରି ଯାନଟିକୁ ଚଲାଇ ସେମାନେ ପ୍ରଶାନ୍ତ ମହାସାଗରରେ ଓହ୍ଲାଇଲେ । ହେଲିକପଟର ଯାଇ ପାଣିରୁ ସେମାନଙ୍କୁ ଉଦ୍ଧାର କଲା ।

ଆମେରିକା ରାଷ୍ଟ୍ରପତି ନିକ୍‌ସନ୍ ସେମାନଙ୍କୁ ଅଭିନନ୍ଦନ ଜଣାଇ ସରଳ ମନକଥା କହିଲେ– ଆପଣମାନେ ସିନା ଚନ୍ଦ୍ରକୁ ଛୁଇଁ ପାରିଲେ ନାହିଁ । କିନ୍ତୁ ପୃଥିବୀର କୋଟି କୋଟି ଲୋକଙ୍କ ହୃଦୟକୁ ଛୁଇଁ ପାରିଲେ ।

ମଣିଷ ବିପଦରେ ପଡ଼ିଲେ କିପରି ଧୈର୍ଯ୍ୟ ଧରିବାକୁ ହେବ ଆଉ ମରଣ ସାଥିରେ ଲଢ଼େଇ କରି ଜୀବନକୁ କିପରି ବଞ୍ଚାଇ ପାରିବ, ଆପୋଲୋ-୧୩ର ମହାକାଶଯାତ୍ରୀମାନେ ଦେଖାଇଦେଲେ । ସେଥିପାଇଁ ସେମାନଙ୍କ ଚନ୍ଦ୍ରଯାତ୍ରା ବିଫଳ ହେଲେହେଁ ଅପୂର୍ବ ସଫଳତାରେ ଚିରଉଜ୍ଜ୍ୱଳ ହୋଇ ରହିବ ।

ଜହ୍ନ ମାଟିରେ ମଟରଗାଡ଼ି—(୧)

୧୯୭୧ ଫେବୃୟାରୀ ୫ ତାରିଖ । ଆପୋଲୋ-୧୪ ମହାକାଶ ଯାନଟିରେ ଆଲାନ ବି. ସେପାର୍ଡ଼, ଷ୍ଟୁଆର୍ଟ ଏ. ରୁଜା ଓ ଏଡ୍‌ଗାର ଡି. ମିଚେଲ୍ ମହାକାଶଯାତ୍ରୀମାନେ ଚନ୍ଦ୍ରଦେଶକୁ ଯାଇଥିଲେ । ଚନ୍ଦ୍ରଯାନ କେତେକ ଅସୁବିଧା ଯୋଗୁ ବିଳମ୍ବରେ ଜହ୍ନରାଇଜରେ ଓହ୍ଲାଇଲା । ସେପାର୍ଡ଼ ଓ ମିଚେଲ୍ ଚନ୍ଦ୍ରଯାନରୁ ବାହାରିଲେ ।

ପ୍ରଥମଥର ପାଇଁ ଚନ୍ଦ୍ରଦେଶର ଏହି ସମସ୍ତ ଦୃଶ୍ୟ ରଙ୍ଗୀନ ଟେଲିଭିଜନରେ ପୃଥିବୀବାସୀମାନେ ଦେଖିପାରିଲେ । କଳା-ହାଣ୍ଡିଆ ଦିଗ୍‌ବଳୟ ଧାରରେ ଧଳା ଚନ୍ଦ୍ରଯାନ ଆଉ ଗୋରା ମହାକାଶଯାତ୍ରୀମାନେ ଖୁବ୍ ସୁନ୍ଦର ଦିଶୁଥିଲେ ଜହ୍ନରାଇଜଟି । କେତେବେଳେ ଧୂସର ଓ କେତେବେଳେ ଶାଗୁଆ ଦେଖା ଯାଉଥିଲା ।

ଚନ୍ଦ୍ରଯାତ୍ରୀମାନେ ଚନ୍ଦ୍ରରେ ନାନା ପ୍ରକାର ଯନ୍ତ୍ରପାତି ସାହାଯ୍ୟରେ ଭୂମିକମ୍ପ, ପାଣିପାଗ, ମାଟିପଥର, ଗ୍ୟାସ ପ୍ରଭୃତି ପରୀକ୍ଷା ନିରୀକ୍ଷା କଲେ । ସେହି ଖବର ବେତାରଦ୍ୱାରା ପୃଥିବୀର ବୈଜ୍ଞାନିକମାନଙ୍କୁ ଜଣାଇଲେ ।

ପ୍ରଥମଥର ପାଇଁ ସେମାନେ ଗୋଟିଏ ଦୁଇଚକିଆ ଗାଡ଼ି ଜହ୍ନରାଇଜରେ ବ୍ୟବହାର କରିଥିଲେ । ଏଥିରେ କ୍ୟାମେରା, ମାଟିପଥର ପ୍ରଭୃତି ବୁହାଇବାକୁ ସୁବିଧା ହେଲା । ଅମ୍ଳଜାନ

ଅସୁବିଧା ହେଲେ ସୁଦ୍ଧା ଏଥର ସେମାନେ ଏଥିପାଇଁ ପ୍ରସ୍ତୁତ ହୋଇ ଯାଇଥିଲେ ।

[ଜହ୍ନରାଇଜରେ ଦୁଇଚକିଆ ଗାଡ଼ିର ଗୁଳା]

ଏଥର ସେମାନେ ଚନ୍ଦ୍ରଦେଶର ଗୋଟିଏ ପାହାଡ଼ ଉପରେ ଚଢ଼ିବାକୁ ଚେଷ୍ଟା କଲେ । କିନ୍ତୁ ସେଥିରେ ଶୀଘ୍ର ହାଲିଆ ହୋଇଯିବାରୁ ଚନ୍ଦ୍ରଯାନ ପାଖକୁ ଫେରି ଆସିଲେ । ଘଣ୍ଟାଏରୁ ଅଧିକ ସମୟ ସେମାନେ ଜହ୍ନରାଇଜରେ ଚାଲିବୁଲି କଲେ । ଚନ୍ଦ୍ରର ଗଠନ ବିଷୟରେ ସେମାନେ ନାନା ପ୍ରକାର ଅନୁସନ୍ଧାନ କରିଥିଲେ ।

୧୯୬୯ ମସିହା ଜୁଲାଇ ୨୭ ତାରିଖ । ମହାକାଶ କେନ୍ଦ୍ର କେପ୍ କେନେଡ଼ିଠାରେ ମହାଶୂନ୍ୟକୁ ମୁହଁ କରି ଠିଆ ହୋଇଛି ଏକ ମସ୍ତବଡ଼ ରକେଟ୍ । ତା ମୁଣ୍ଡରେ ଲଦାହୋଇଛି ଏକ ପ୍ରକାଣ୍ଡ ମହାକାଶଯାନ ଆପୋଲୋ-୧୫ । ସମୁଦାୟ ଛତିଶ ମହଲା କୋଠାଟିଏ ଯେମିତି ମୁଣ୍ଡଟେକି ଠିଆ ହୋଇଛି !

ମହାଶୂନ୍ୟରେ ଲକ୍ଷ ଲକ୍ଷ କିଲୋମିଟର ଯାତ୍ରା କରିବାକୁ ସେ ଅପେକ୍ଷା କରିଛି । ପ୍ରାୟ ପନ୍ଦର କିଲୋମିଟର ଦୂରରୁ ତାହା ଦେଖାଯାଉଛି । ଏଥିରେ ଯେଉଁ ତିନିଜଣ ମହାକାଶଯାତ୍ରୀ ଯିବେ, ସେମାନେ ହେଲେ ଡେଭିଡ୍. ଆର୍. ସ୍କଟ୍, ଆଲ୍‌ଫ୍ରେଡ଼ ଏମ୍. ଓ୍ୱାର୍ଡ଼ନ୍ ଓ ଜେମ୍‌ସ ବି. ଇରଉଇନ୍ ।

ସେଦିନ ରାତି ଭୋର୍ । ପାଗ ଭଲ । ଆକାଶ ସଫା ସୁତୁରା । ଧୀରେ ଧୀରେ ଶୀତଳ ପବନ ବହୁଛି । ଦିଗ୍‌ବଳୟ ଧାରରେ କେତେଖଣ୍ଡ ନୀଳ ମେଘ ଭାସି ବୁଲୁଛି । ରକେଟ୍ ଏବେ ମହାଶୂନ୍ୟକୁ ଛୁଟିବ ।

ଠିକ୍ ସମୟରେ ମାତ୍ର ଏକ ମିନିଟ୍ ପୂର୍ବରୁ ରକେଟ୍‌ରେ ନିଆଁ ଧରିଲା । ପ୍ରବଳ ଧୂଆଁ ଆଉ ନିଆଁ ଛୁଟିଲା ତା ପଛରୁ । କି ବିକଟାଳ ଶବ୍ଦ । ସେକେଣ୍ଡ଼ କେଇଟା ପରେ ରକେଟ୍‌ଟି କମ୍ପି ଉଠିଲା । ଦେଢ଼ ମିନିଟ୍‌ରେ ୧୫ କିଲୋମିଟର ଧାଇଁଲା ସେ । କେତେ ନିଆଁ, ଧୂଆଁ ଆଉ ଶବ୍ଦ ! ଦେଖୁ ଦେଖୁ ପାଞ୍ଚ ମିନିଟ୍‌ରେ ସାଢ଼େ ଚାରି ଶହ କିଲୋମିଟର ଉଠିଲା । ତା'ପରେ ଆଉ ଖାଲି ଆଖିରେ କିଛି ଦିଶିଲା ନାହିଁ ।

ମାଟିମା ଆଉ ଡୋର ଛାଡ଼ି ଛାଡ଼ି ଆସିଲା । ମାଧ୍ୟାକର୍ଷଣ ବଳ କମି କମି ଆସିଲା । ଜହ୍ନମାମୁଁ ଦିଶିଲା କେତେ ବଡ଼ !

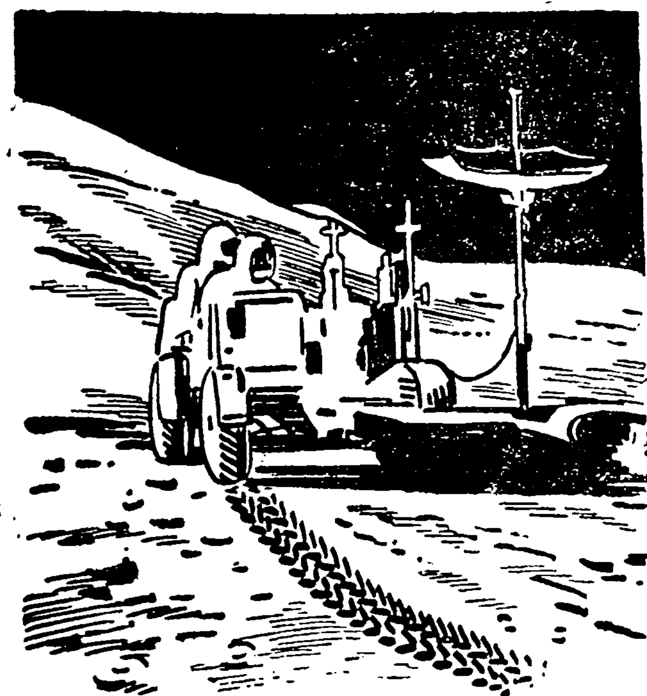
ଏତେ ବଡ଼ ପୃଥିବୀ ଲାଗିଲା ସାନ ! ଦେଶ ମହାଦେଶର ସୀମାସରହଦ କୁଆଡ଼େ ଉଭେଇଗଲା ।

ପ୍ରାୟ ଚାରିଦିନ ପରେ ଆପୋଲୋ-୧୫ର ଚନ୍ଦ୍ରଯାନ ଫାଲ୍‌କନ ଜହ୍ନରାଇଜରେ ଓହ୍ଲାଇଲା । ଓର୍ଡ଼ନ୍ ମୂଳଯାନରେ ରହି ତା ଚାରିପଟେ ଘୂରି ବୁଲିଲେ । ସ୍କଟ୍ ଓ ଇରଉଇନ୍ ଜୁଲାଇ ୩୧ ତାରିଖରେ ଚନ୍ଦ୍ରଯାନରୁ ବାହାରି ଜହ୍ନମାଟିରେ ପାଦ ଦେଲେ ।

ସେମାନେ ଚନ୍ଦ୍ରର ଯେଉଁ ଅଞ୍ଚଳରେ ଓହ୍ଲାଇଲେ, ତାର ନାଁ ବୈଜ୍ଞାନିକମାନେ ଦେଇଥିଲେ—ହାଡ଼ଲେ ଆପେନାଇନ୍ । ଆପେନାଇନ୍ ପର୍ବତମାଳା ଚାରି ହଜାର ମିଟର ଉଚ୍ଚ । ହାଡ଼ଲେ ଉପତ୍ୟକାଟି ତିନିଶହ ଷାଠିଏ ମିଟର ଗଭୀର ଓ ପ୍ରାୟ ଶହେ କିଲୋମିଟର ଲମ୍ବ !

ଏଥର ଚନ୍ଦ୍ରଯାତ୍ରୀମାନେ ସାଥିରେ ନେଇଥିଲେ ଗୋଟିଏ ମଟର ଗାଡ଼ି । ତାର ନାଁ ଥିଲା ରୋଭର୍ । ଏଥିରେ ଚାରୋଟି ଚକ । ଦରକାର ପଡ଼ିଲେ ଦୁଇଟି ଚକରେ ବି ଚାଲିପାରିବ ! ବ୍ୟାଟେରୀରୁ ବିଜୁଳିଶକ୍ତି ବାହାରି ଏହାକୁ ଚଳାଇଲା । ଯେତେ ସବୁ ଯନ୍ତ୍ରପାତି ଏଥିରେ ଲାଗିଥିଲା, ତାର ମୂଲ୍ୟ ପ୍ରାୟ ଦଶକୋଟି ଟଙ୍କା । କିନ୍ତୁ ଏହାର ଗତି ହାରାହାରି ଦଶ କିଲୋମିଟର ଘଣ୍ଟାକୁ । ନଚେତ୍ ଜହ୍ନମାଟିର ଖାଲଢିପ ରାସ୍ତାରେ ଯେ ଲେଉଟି ପଡ଼ିବ ଯେ । ଅବଶ୍ୟ । ସେ ଯେମିତି ଲେଉଟିବ ନାହିଁ, ସେଥିପାଇଁ ସବୁ ବ୍ୟବସ୍ଥା କରାଯାଇଥିଲା ।

ସେଇ ମଟର ଗାଡ଼ିର ଓଜନ ପୃଥିବୀରେ ଥିଲା ୨୦୯ କେଜି । କିନ୍ତୁ ଚନ୍ଦ୍ରରେ ତାହା ହେଲା ମାତ୍ର ୩୬ କେଜି ।

[ଜହ୍ନ ମାଟିରେ ମଟରଗାଡ଼ି]

ସେଥିରେ ଗୋଟିଏ କମ୍ପ୍ୟୁଟର ଲାଗିଥିଲା । ତା ସାହାଯ୍ୟରେ ଚନ୍ଦ୍ରଯାତ୍ରୀମାନେ ସ୍ଥାନ ଓ ଦୂରତା ବିଷୟରେ ଜାଣିପାରୁଥିଲେ । ସେଇ ମଟରଗାଡ଼ିରେ ମଧ୍ୟ ଗୋଟିଏ ଟେଲିଭିଜନ କ୍ୟାମେରା ଖଞ୍ଜା ଯାଇଥିଲା । ଏହାକୁ ପୃଥିବୀର ବେତାର ସାହାଯ୍ୟରେ ଚଲାଇବାର ବ୍ୟବସ୍ଥା ଥିଲା । କି ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟର କଥା ସତେ ! ଲକ୍ଷ ଲକ୍ଷ କିଲୋମିଟର ଦୂରରୁ ମଧ୍ୟ ମଣିଷର ଅଦେଖା ହାତ ଜହ୍ନରାଇଜରେ କାମ କରୁଥିଲା ।

ଜହ୍ନରାଇଜରର ମଟରଗାଡ଼—(୨)

୧୯୭୧ ମସିହା ଜୁଲାଇ ୩୧ ତାରିଖ । ଡାଭିଡ୍ ସ୍କଟ୍ ଓ ଇରଉଇନ୍ ଜହ୍ନରାଇଜରେ ପାଦ ଦେବା ଲୋକଙ୍କ ଭିତରେ ହେଲେ ସପ୍ତମ ଓ ଅଷ୍ଟମ । କିନ୍ତୁ ସେଠାରେ ମଟରଗାଡ଼ି ଚଳାଇବାରେ ହେଲେ ପ୍ରଥମ ।

ସେମାନେ ଜହ୍ନ ଦେଶରେ ଗାଡ଼ ଖୋଳି ମାଟି ପରୀକ୍ଷା କରିଥିଲେ । ଯନ୍ତ୍ରପାତି ଖଞ୍ଜି ଧାଗ ନିରୀକ୍ଷଣ କରିଥିଲେ । ଫଟୋ ଉଠାଇବା ଓ ମାଟିପଥର ସଂଗ୍ରହ କରିବାରେ ଲାଗି ପଡ଼ିଲେ । ପ୍ରଥମ ଦିନ ଏମିତି ସେମାନେ ଜହ୍ନମାଟିରେ ଛଅଘଣ୍ଟା କଟାଇଲେ ।

[ଡାଭିଡ୍ ସ୍କଟ୍ ଜହ୍ନଭୂଇଁରେ ପରୀକ୍ଷାରତ]

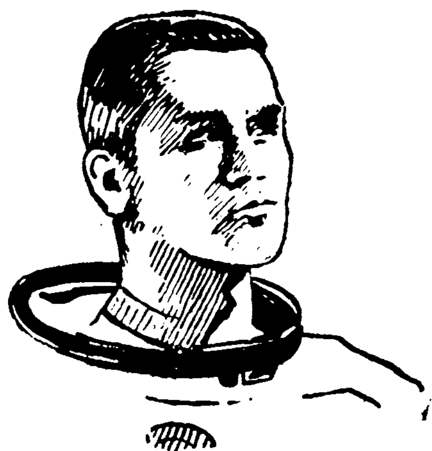
ହାଲୁଆ ହୋଇ ପଡ଼ିଥିଲେ । ତେଣୁ ସେମାନେ ଚନ୍ଦ୍ରଯାନ ଭିତରେ ବେଶୀ ସମୟ ଶୋଇ ପଡ଼ିଲେ । ହଷ୍ଟନ୍ ମହାକାଶ ଗବେଷଣା କେନ୍ଦ୍ରରୁ ବେତାର ଖବର ଦେଇ ସେମାନଙ୍କୁ ଉଠାଇ ଦିଆଗଲା । ଲକ୍ଷ ଲକ୍ଷ ଟେଲିଭିଜନରେ ସେମାନଙ୍କର ସବୁ କାର୍ଯ୍ୟକଳାପ ପୃଥିବୀର ଲୋକମାନେ ଦେଖି ପାରୁଥିଲେ । ମଟରଗାଡ଼ିର ଆଗ ଚକାଟିଏ ଅଚଳ ହୋଇଯାଇଥିଲା । ମାତ୍ର ଦ୍ୱିତୀୟ ଦିନକୁ ଠିକ୍ ହୋଇଗଲା ।

ଚନ୍ଦ୍ରଯାନଠାରୁ ସେମାନେ ଛଅ କିଲୋମିଟର ଦୂରକୁ ସହଜରେ ଯାଇ ପାରିଲେ । ସେମାନେ କେତେ ପ୍ରକାର ବୈଜ୍ଞାନିକ ପରୀକ୍ଷା ଚଳାଇଲେ । ବହୁ କଷ୍ଟରେ ତିନି ମିଟର ଗଭୀରର ଦୁଇଟି ଗାତ ଖୋଳି ପାରିଥିଲେ । ତା ତଳକୁ ନରମ ମାଟି ପଡ଼ିବା ଆଶା ଥିଲେହେଁ ଖୁବ୍ କଠିନ ପଥର ପଡ଼ିଥିଲା । ସେମାନେ ପ୍ରାୟ ୭୭ କେଜି ଓଜନର ଶିଳା ସଂଗ୍ରହ କରିଥିଲେ । ସେଥିରୁ କେତେକ ୪୭୦ କୋଟି ବର୍ଷର ପୁରୁଣା !

ମହାକାଶଯାତ୍ରୀମାନେ ଚନ୍ଦ୍ର ଗ୍ରହଣ ଓ ସୂର୍ଯ୍ୟ ପରାଗ ଏକ ସମୟରେ ଦେଖି ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ ହୋଇଥିଲେ । ଏ ସବୁର ଘଟଣାରେ ନାନା ବର୍ଣ୍ଣର ସୁନ୍ଦର ସମାବେଶ ଦେଖି ସେମାନେ ମୁଗ୍ଧ ହୋଇଥିଲେ ।

୧୯୭୧ ମସିହା ଅଗଷ୍ଟ ୮ ତାରିଖରେ ସେମାନେ ପ୍ରଶାନ୍ତ ମହାସାଗରରେ ଓହ୍ଲାଇଲେ । ଚନ୍ଦ୍ରରେ ଜୀବାଣୁର ଭୟ ନ ଥିବାରୁ ସେମାନଙ୍କୁ ଆଉ ଅଲଗା ରଖାଗଲା ନାହିଁ । ସେମାନେ ଆନନ୍ଦରେ ଅନ୍ୟମାନଙ୍କ ସହିତ ମିଶିଗଲେ । ରାଷ୍ଟ୍ରପତି ନିକ୍ସନ ଜଣାଇଲେ – ତୁମ ପ୍ରତ୍ୟେକଙ୍କୁ ଆମର ଅଭିନନ୍ଦନ ! ଚମତ୍କାର କାର୍ଯ୍ୟ ଦେଖାଇଲ ।

ଆପୋଲୋ-୧୭ ମହାକାଶଯାନରେ ଯାତ୍ରା କରି ଜନୟୁଙ୍ଗ ଓ ଚାର୍ଲସ ଡିଉକ୍ ଚନ୍ଦ୍ରଦେଶରେ ଓହ୍ଲାଇଥିଲେ । ସେମାନେ ସବୁଠୁଁ ଅଧିକ ୭୧ ଘଣ୍ଟା ସେଠାରେ ରହି ଅସୀମ ଧୈର୍ଯ୍ୟ ଦେଖାଇଥିଲେ । ସେମାନେ ନୂଆ ପ୍ରକାରର ଶିଳା ସଂଗ୍ରହ କରିଥିଲେ । ବିଜୁଳି ଚାଳିତ ମଟରଗାଡ଼ି ସାହାଯ୍ୟରେ ଏକ ପାହାଡ଼ର ୨୫୦ ମିଟର ଉପରକୁ ଉଠିଥିଲେ । ଚନ୍ଦ୍ର ଜନ୍ମ ସମୟରେ ପ୍ରବଳ ଆଗ୍ନେୟ ଉଦ୍‌ଗୀରଣରୁ ଏହି ପାହାଡ଼ର ସୃଷ୍ଟି ବୋଲି ବୈଜ୍ଞାନିକମାନେ ମତ ଦିଅନ୍ତି ।

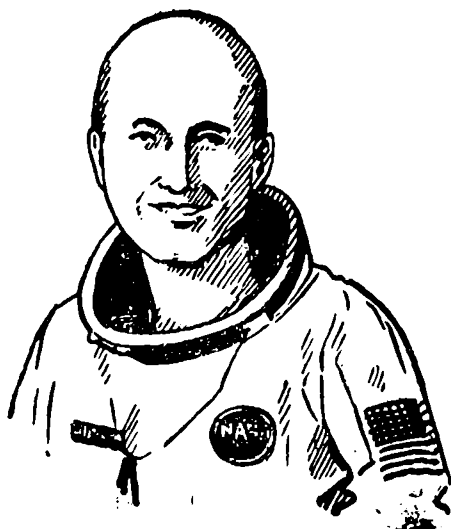
[ଜନୟୁଙ୍ଗ୍]

ଚନ୍ଦ୍ରଯାତ୍ରୀମାନେ ମୋଟ ୧୧୧ କିଲୋଗ୍ରାମ ଓଜନର ଶିଳା ସଂଗ୍ରହ କରିଥିଲେ । ଚନ୍ଦ୍ର ଉପରେ ମଟରଗାଡ଼ି ଚଳାଇଲା-ବେଳେ ଲକ୍ଷ ଲକ୍ଷ ଟେଲିଭିଜନରେ ଏହା ଦେଖାଯାଉଥିଲା । ଥରେ ଥରେ ସେମାନେ ଘଣ୍ଟାକୁ ୨୭ କିଲୋମିଟର ତ କେତେ-ବେଳେ ମାତ୍ର ୫ କିଲୋମିଟର ବେଗରେ ମଟରଗାଡ଼ି ଚଳାଇ-

ଥିଲେ । ସେମାନେ ମୋଟ ୨୫ କିଲୋମିଟର ବାଟ ମଟର ଗାଡ଼ିରେ ଯାଇଥିଲେ ।

ଚନ୍ଦ୍ରଦେଶରେ ବହୁତ ଧୂଳି । ଚନ୍ଦ୍ରଯାତ୍ରୀମାନେ ବାରମ୍ବାର ନିଜ ପୋଷାକରୁ ଧୂଳି ସବୁ ଝାଡ଼ୁଥିଲେ । କିନ୍ତୁ ସେମାନେ ସଦାବେଳେ ହସ ହସ ଦେଖାଯାଉଥିଲେ । ଚନ୍ଦ୍ରଠାରୁ ବିଦାୟ ନେବାପୂର୍ବରୁ ସେମାନେ ଆନନ୍ଦରେ ଡେଇଁଥିଲେ । ଥରେ ଡିଉକ୍ ପଡ଼ିଯାଇ ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ଉଠି ପଡ଼ିଥିଲେ ।

ଆପୋଲୋ-୧୭ ମହାକାଶଯାନ ଶେଷଥର ପାଇଁ ଯାତ୍ରା କରିଥିଲା ୧୯୭୨ ଡିସେମ୍ବର ମାସରେ । ପ୍ରାୟ ୧୩ ଦିନ ଧରି ଏହି ଯାତ୍ରା ଖୁବ୍ ସଫଳତାର ସହିତ ସମାହିତ ହୋଇଥିଲା ।

[ଇଉଜିନ]

ଏଥିରେ ହାରିସନ ସ୍ମିଟ୍, ଇଉଜିନ କେର୍ଣ୍ଣନ୍ ଓ ରୋନାଲଡ଼୍ ଇଭାନ୍ସ ଯାତ୍ରା କରିଥିଲେ । ପ୍ରଥମ ଦୁଇଜଣ ଚନ୍ଦ୍ରଯାନରେ

ଓହ୍ଲାଇ ନାନା ପ୍ରକାର ଜଟିଳ ଯନ୍ତ୍ରପାତି ଖଞ୍ଜି ପରୀକ୍ଷା ନିରୀକ୍ଷା କରିଥିଲେ । କମଳା ପରି ଗୋଲାକାର ଚନ୍ଦ୍ରଶିଳା ଦେଖି ସେମାନେ ଖୁବ୍ ଆନନ୍ଦିତ ହୋଇଥିଲେ ।

ଚନ୍ଦ୍ରଯାତ୍ରୀମାନେ ଚନ୍ଦ୍ର ଦେଶରେ ମୋଟ ୭୫ ଘଣ୍ଟା ରହିଥିଲେ ଏବଂ ଚାଲିବାରେ ଓ ମଟର ଚଳାଇବାରେ ୨୨ ଘଣ୍ଟାରୁ ଅଧିକ ସମୟ କଟାଇଥିଲେ । ସବୁଠୁ ବେଶୀ ୭ ଘଣ୍ଟା କାଳ ସେମାନେ ଜହ୍ନଭୂଇଁରେ ଚାଲିଥିଲେ । ସେମାନଙ୍କ ମଟରଗାଡ଼ି ଘଣ୍ଟାକୁ ଅଟେର ଅଟେର ୧୮ କିଲୋମିଟର ବେଗରେ ଯାଇପାରୁଥିଲା । ସେମାନେ ସେଇ ଗାଡ଼ିରେ ମୋଟ ୩୪.୪ କିଲୋମିଟର ବାଟ ଅତିକ୍ରମ କରିଥିଲେ । ସେମାନେ ପ୍ରାୟ ୧୨୫ କେଜି ଓଜନର ନୂଆ ଓ ପୁରୁଣା ଚନ୍ଦ୍ରଶିଳା ସଂଗ୍ରହ କରିଥିଲେ ।

ଚନ୍ଦ୍ରଯାତ୍ରୀମାନେ ନିରାପଦରେ ମାଟିମାଆ କୋଳକୁ ଫେରି ଆସିଥିଲେ । କିନ୍ତୁ ସେମାନେ ବାହୁଡ଼ିବା ପୂର୍ବରୁ ଜହ୍ନରାଇଜରେ ଏକ ସ୍ମାରକୀ ରଖିଦେଇ ଆସିଥିଲେ । ସେଥିରେ ଲେଖାଅଛି— ଆମେ ଯେଉଁ ଶାନ୍ତି-ମନୋଭାବ ନେଇ ଏଠାକୁ ଆସିଥିଲୁ, ସେଇ ଶାନ୍ତି ସାରା ମଣିଷ ଜାତିର ଜୀବନରେ ଉକୁଟି ଉଠୁ ।

ଜହ୍ନ ରାଇଜରେ ଯନ୍ତ୍ର ମଣିଷ

ଆମେରିକା ଚନ୍ଦ୍ରକୁ ମଣିଷ ପଠାଇ ବୈଜ୍ଞାନିକ ପରୀକ୍ଷା ନିରୀକ୍ଷା ଚଳାଇଥିଲାବେଳେ ଋଷ ସେମିତ ଚୁପ୍ ହୋଇ ରହି ନ ଥିଲା । ସେ ଚନ୍ଦ୍ରକୁ ଯନ୍ତ୍ର ବା ଯନ୍ତ୍ର ମଣିଷ ପଠାଇ ସେଇସବୁ କାର୍ଯ୍ୟ ଚଳାଇ ରଖିଥିଲା । ଏହା ବି କମ୍ ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ କଥା ନୁହେଁ !

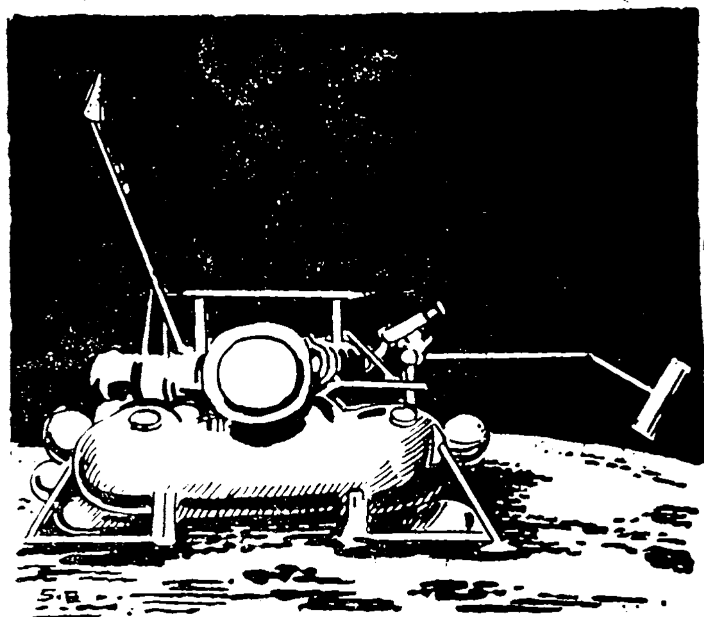
ଲୁନା-୧୬ ନାମକ ଏକ ମହାକାଶଯାନକୁ ଋଷର ବୈଜ୍ଞାନିକମାନେ ଚନ୍ଦ୍ରକୁ ପଠାଇଥିଲେ । ସେଥିରେ ମଣିଷ ନ ଥିଲା । ତାହା ୧୯୭୦ ମସିହା ନଭେମ୍ବର ୧୭ର କଥା । ଯେଉଁ ଚକ ପୃଥିବୀରେ ଚମକ ସୃଷ୍ଟି କରିଥିଲା । ସେଇ ଚକଲଗା ଯାନଟିଏ ଚନ୍ଦ୍ରରେ ଚହଲ ପକାଇ ଦେଲା । ତାହା ଯନ୍ତ୍ର ମଣିଷ ପରି କାମ କରିଥିଲା । ତାହା ଥିଲା ଲୁନାଖୋଦ-୧ । ଏହା ଏକ ଆଠଚକିଆ ଗାଡ଼ି । ଲୁନା-୧୪ରେ ଏହାକୁ ଚନ୍ଦ୍ରଦେଶକୁ ପଠାଯାଇ ଋଷ ପରୀକ୍ଷା କରିଥିଲା ।

ଏହା ଆଗରୁ ଲୁନା-୧୭ରେ ମଧ୍ୟ ଏକ ଯନ୍ତ୍ରମଣିଷ ପଠାଯାଇଥିଲା । ୧୯୭୦ ସେପ୍ଟେମ୍ବର ମାସରେ ଏହା ଜହ୍ନ ରାଇଜକୁ ପଠାଯାଇଥିଲା । ଏହା ସେଠାରେ ଶିଳାକୁ କାଟି ତାଡ଼ି ପକାଇଥିଲା । ଏହାର ଦକ୍ଷତା ଦେଖି ବହୁ ଦେଶର ବିଜ୍ଞାନୀମାନେ ଅବାକ୍ ହୋଇ ଯାଇଥିଲେ ।

ଏହି ଗାଡ଼ିଟିରେ ତିନୋଟି ଟେଲିଭିଜନ କ୍ୟାମେରା ଲାଗିଥିଲା । ତା ସାହାଯ୍ୟରେ ଚନ୍ଦ୍ରର ସୁନ୍ଦର ଦୃଶ୍ୟମାନ ଟେଲିଭିଜନରେ ଦେଖାଯାଉଥିଲା । ସୂର୍ଯ୍ୟ ଲୋକରୁ ଏହି ଗାଡ଼ି ଶକ୍ତି ସଂଗ୍ରହ କରୁଥିଲା । ଗାଡ଼ିରେ ଖଞ୍ଜା ଯାଇଥିବା ବ୍ୟାଟେରୀ ସାହାଯ୍ୟରେ ଏହା ହେଉଥିଲା ।

ପ୍ରଥମ ପାଞ୍ଚ ଦିନରେ ଏହି ବଗି ୧୯୭ ମିଟର ଗଡ଼ିଥିଲା । ପୃଥିବୀର ବୈଜ୍ଞାନିକମାନଙ୍କ ସହିତ ଏହା ଖବର ଦିଆନିଆ କରୁଥିଲା । ଚନ୍ଦ୍ରରେ ୧୪ ଦିନକୁ ନେଇ ଗୋଟିଏ ଲମ୍ବା ଦିନ ହୁଏ । ସେମିତି ୧୪ ରାତିକୁ ନେଇ ଗୋଟିଏ ଲମ୍ବା ରାତି ହୁଏ । ତେଣୁ ଲୁନାଖୋଦ ଏଇମିତି ଲମ୍ବା ଦିନରେ କାମ କରେ ଆଉ ରାତିରେ ଶୋଇପଡ଼େ ।

୧୯୭୧ ଅକ୍ଟୋବର ମାସରେ ଲୁନା ଖୋଦ-୧ର କାର୍ଯ୍ୟ ଶେଷ ହୋଇଥିଲା । ସେ ଚନ୍ଦ୍ରରେ ମୋଟ ୧୦.୫୪୦ ମିଟର ବୁଲି ୫୦୦ଟି ଜାଗାରେ ମାଟି ପରୀକ୍ଷା କରିଥିଲା । ଏହା ମୋଟ ୨୦,୦୦୦ ଚିତ୍ର ପୃଥିବୀକୁ ପଠାଇଥିଲା । କି ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟର କଥା !

[ଚନ୍ଦ୍ର ରାଇଜରେ ଯନ୍ତ୍ର ମଣିଷ]

୧୯୭୦ ସେପ୍ଟେମ୍ବର ୧୨ ତାରିଖରେ ଉଡ଼ି ଥିଲା ଲୁନା-୧୬ । ସେଥିରେ ଗୋଟିଏ ଅଧିକ ଯନ୍ତ୍ର ଖଞ୍ଜା

ଯାଇଥିଲା । ଏହା ଚନ୍ଦ୍ରଶିଳା ଖୋଳି ପୃଥିବୀକୁ କଣ୍ଟେ ବୁହାଇ ଆଣି ପାରିଥିଲା । ଚନ୍ଦ୍ରପୃଷ୍ଠରୁ ପ୍ରାୟ ୮୫ ଗ୍ରାମ୍ ଓଜନର ସବୁ ଏମିତ ଆସିଥିଲା ।

ବିଭିନ୍ନ ପ୍ରକାରରେ ଏହା ଜହ୍ନ ରାଇଜର ଫଟୋ ଉଠାଇ ଥିଲା । ନାନା ପ୍ରକାର ପରୀକ୍ଷା ନରୀକ୍ଷା କରିଥିଲା । ସେଠାରୁ ଆସିଥିବା ଚନ୍ଦ୍ରଶିଳା ୪୫୦ କୋଟି ବର୍ଷ ତଳର ବୋଲି ବୈଜ୍ଞାନକମାନେ ମତ ଦେଇଥିଲେ । ଏହା ଦେଖିବାକୁ ଅଳ୍ପ ଲାଲ ଓ ଶାଗୁଆ ।

ଋଷ ଏହା ପରେ ଲୁନା ୧୮ ଓ ୧୯ ଚନ୍ଦ୍ରକୁ ପଠାଇଥିଲା । ଚନ୍ଦ୍ରର ପାହାଡ଼ିଆ ଓ ମାଳ ଅଞ୍ଚଳରୁ ନାନା ପ୍ରକାର ଖବର ଏହା ସାହାଯ୍ୟରେ ସଂଗ୍ରହ କରିଥିଲା । ଶେଷରେ ୧୯୭୨ ମସିହା ଫେବୃୟାରୀ ୨୪ରେ ଲୁନା-୨୦ ଚନ୍ଦ୍ରକୁ ଯାଇଥିଲା ।

ଫେବୃୟାରୀ ୨୧ରେ ଏହା ପାହାଡ଼ିଆ ଅଞ୍ଚଳରେ ଓହ୍ଲାଇ ଖୋଳିବାରେ ଲାଗିଥିଲା । ଫେବୃୟାରୀ ୨୪ରେ ପୃଥିବୀରୁ ନର୍ଦ୍ଦେଶ ପାଇ ଜହ୍ନ ରାଇଜରୁ ବିଦାୟ ନେଲା । ଋଷରେ ଓହ୍ଲାଇଲାବେଳେ ଖୁବ୍ ବର୍ଷା ହେଉଥିଲା । ହେଲେ ଲୁନାରେ ଚନ୍ଦ୍ରଧୂଳି ନରାପଦରେ ଆସି ପାରିଥିଲା । ସେଥିରେ କୌଣସି ରୋଗ ଜୀବାଣୁ ମଧ୍ୟ ନ ଥିଲେ ।

ଋଷ ଏମିତ ଯନ୍ତ୍ରଟି ସାହାଯ୍ୟରେ ଚନ୍ଦ୍ରରୁ ମାଟି ପଥର ସଂଗ୍ରହ କରି ଆଣି ପାରିଥିଲା । ଭବିଷ୍ୟତରେ ମହାକାଶକୁ ନୂଆ ନୂଆ ଯନ୍ତ୍ରପାତି ଏମିତ ପଠାଯାଇ ପାରିବ । କଠିନ କାମ ସବୁ କରିବାରେ ଏହିପରି ଯନ୍ତ୍ର ଖୁବ୍ ସହାୟକ ହେବ । ଏଥିରେ ସନ୍ଦେହ ନାହିଁ ।

ବାଲ୍ଟିଭରେ ବୈଜ୍ଞାନିକ ସାର୍ ବର୍ଣ୍ଣାଡ଼୍ ଲୋଭେଲ କହିଥିଲେ ଯେ ଲୁନା ଆସନ୍ତା ଦଶ ବର୍ଷ ମଧ୍ୟରେ ଶୁକ୍ର ଓ ମଙ୍ଗଳ ଗ୍ରହରୁ ଏମିତି ନମୁନା ଆଣିବାକୁ ସମର୍ଥ ହୋଇ ପାରିବ ।

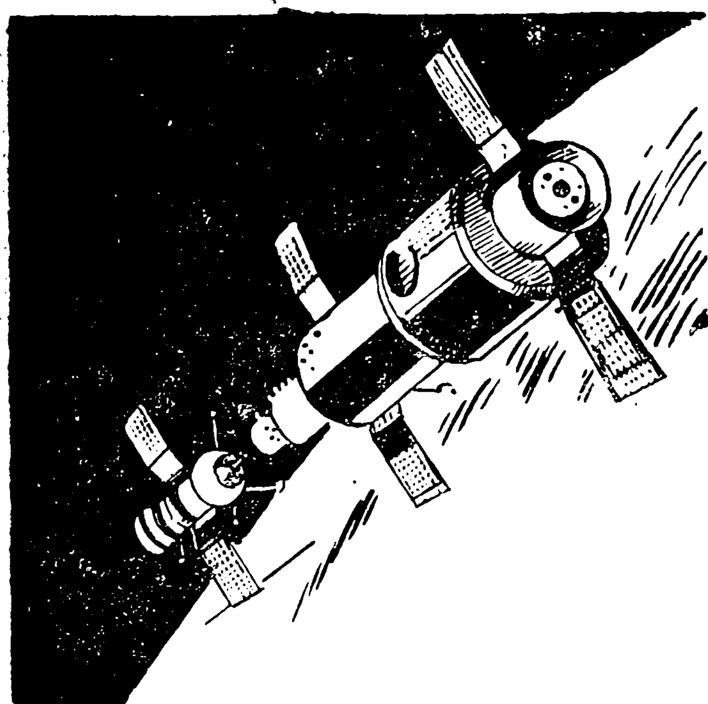
ଋଷ ଆଉ ଏକ ଦିଗରେ ସାରା ଜଗତରେ ଚହଲ ପକାଇ ଦେଲା । ତା ହେଲା ମହାକାଶ ଗବେଷଣା ପାଇଁ ମହାଶୂନ୍ୟରେ ଗୋଟିଏ ଘାଟି ସ୍ଥାପନ । ଋଷ ୧୯୭୧ ଏପ୍ରିଲ ୧୯ରେ ମହାକାଶରେ ଏକ ରହଣିଯାନ ବା ସାଲ୍ୟୁଟ ଥାପିଲା ।

ରେଲ ଷ୍ଟେସନରେ ଅଫିସ ରହି କେଉଁ ଗାଡ଼ି କେଉଁ-ବେଳେ କେଉଁଠିକୁ ଯିବ ଠିକ୍ କରେ । ଗାଡ଼ି ଚଳାଚଳ ବିଷୟରେ ଆବଶ୍ୟକ ସୂଚନା ଦିଏ । ରେଲଗାଡ଼ି କେଉଁବେଳେ ସେଠି ପାଣି କୋଇଲା ନିଏ । ଇଞ୍ଜିନ୍ ଆଉ ଯନ୍ତ୍ରପାତିର ପରଖ ହୁଏ । ଯାତ୍ରୀମାନେ ମଧ୍ୟ ସେଠାରେ ଗାଡ଼ିରୁ ଓହ୍ଲାଇ ଆଉ ବସନ୍ତି । ମାଲ ଲଦା ଆଉ ଓହ୍ଲାଅ ହୁଏ । ଏହି ସାଲ୍ୟୁଟ ଷ୍ଟେସନ ପରି କାମ କରିଥିଲା ।

୧୯୭୧ ଏପ୍ରିଲ ୨୪ ତାରିଖରେ ସୋୟୁଜ-୧୦ ନାମକ ମହାକାଶଯାନ ତିନିଜଣ ଯାତ୍ରୀଙ୍କୁ ଧରି ଉପରକୁ ଉଠିଲା । ପ୍ରାୟ ୨୪ ଘଣ୍ଟା ଧରି ପୃଥିବୀ ଚାରିପଟେ ୩୦ ଥର ଘୂରିଲା । ଏପ୍ରିଲ ୨୫ ତାରିଖରେ ଏହି ଯାନଟି ପୂର୍ବରୁ ଥିବା ଯାନ ସାଲ୍ୟୁଟ ସହିତ ଯୋଡ଼ି ହୋଇଗଲା । ବୈଜ୍ଞାନିକମାନେ ସାଲ୍ୟୁଟ୍ ଭିତରେ ଗବେଷଣା କେନ୍ଦ୍ରରେ ସାଢ଼େ ପାଞ୍ଚ ଘଣ୍ଟା ରହିଲେ । ନାନା ପ୍ରକାର ପରୀକ୍ଷା ଓ ପର୍ଯ୍ୟବେକ୍ଷଣ କଲେ । ତା'ପରେ ସେମାନେ ନିରାପଦରେ ପୃଥିବୀକୁ ଫେରି ଆସିଲେ ।

ସେଇ ବର୍ଷ ଜୁନ୍ ୭ ତାରିଖରେ ସୋୟୁଜ-୧୧ ମହାକାଶ ଯାନଟି ଉପରକୁ ଉଠିଲା । ସେଥିରେ ଯାଇଥିବା

ତିନିଜଣ ମହାକାଶଯାତ୍ରୀ ହେଲେ ପତ୍‌ଠାୟେଭ୍, ଦେବୋ-ଲସ୍କି, ଓ ବୋଲ୍‌କୋଭ୍ । ମହାକାଶରେ ପୂର୍ବରୁ ବୁଲି ମାସ

[ସୋୟୁଜଯାନ ସହିତ ସାଲ୍ୟୁଟ ମହାକାଶ ଗବେଷଣା କେନ୍ଦ୍ର ।

ହେଲା ଘୂରୁଥିବା ସାଲ୍ୟୁଟ୍ ଗବେଷଣା କେନ୍ଦ୍ରରେ ଓହ୍ଲାଇବାକୁ ସେମାନଙ୍କର ଯୋଜନା । ତା ପଛରେ ଗୋଡ଼ାଇ ଗୋଡ଼ାଇ ଶେଷରେ ସୋୟୁଜ ଯାନଟି ସାଲ୍ୟୁଟ୍ ସହିତ ଯୋଡ଼ି ହୋଇଗଲା । ମହାକାଶଯାତ୍ରୀ ତିନିଜଣ ସାଲ୍ୟୁଟ୍ ଭିତରେ ପଶି ଗଲେ । ଗୋଟିଏ ମସ୍ତବଡ଼ ଘର ପରି ତାହା ହୋଇଥିଲା । ତା ଭିତରେ ସାନ ସାନ କେତେ କୋଠରୀ । ଗାଧୁଆ ପାଧୁଆ

ଶୋଷେଇବାସ, ବନ୍ଧୁପଢ଼ା ବୈଜ୍ଞାନିକ ପରୀକ୍ଷା ଆଦି କରିବା ପାଇଁ ଅଲଗା ଅଲଗା ଘର ।

ତା ଭିତରେ ଚବିଶ ଦିନ ରହି ମହାକାଶଯାତ୍ରୀମାନେ ନାନା ପ୍ରକାର ପରୀକ୍ଷା ନିରୀକ୍ଷା କଲେ । ଗଛଗଛ କେତୋଟି ସେଠାରେ ବଢ଼ାଇଲେ । କେତେ ପ୍ରକାର ଫଟୋ ଉଠାଇଲେ । ଅନେକ ନୂଆ କଥା କରି ଘରବାହୁଡ଼ା ଯାତ୍ରା କଲେ । ସବୁରି ମନରେ ଅପୂର୍ବ ଆନନ୍ଦ ।

ଋଷବାସୀମାନେ ସେମାନଙ୍କୁ ସ୍ୱାଗତ କରିବାକୁ ଆଗ୍ରହରେ ଅନାଇ ରହିଛନ୍ତି । କିନ୍ତୁ ହାୟ ମାଟିମାଆର କୋଳରେ ପହଞ୍ଚିବାର ମାତ୍ର ୩୦ ମିନିଟ୍ ପୂର୍ବରୁ ଯାନ ଭିତରେ ବାୟୁର ଚାପ ମାତ୍ରା ହଠାତ୍ ବହୁତ କମିଗଲା । ସାହସୀ ମହାକାଶ-ଯାତ୍ରୀମାନେ ନିଜ ନିଜ ଆସନରେ ବସି ସବୁଦିନ ପାଇଁ ଆଖିବୁଜି ଦେଇଛନ୍ତି । ସାରା ଜଗତରେ ଶୋକର ଛାୟା ଖେଳିଗଲା ।

୧୯୭୫ ଜୁଲାଇ ୧୭ ତାରିଖ । ମହାକାଶ ଗବେଷଣ ଇତିହାସରେ ଏକ ସ୍ମରଣୀୟ ଦିନ । ଋଷ ଓ ଆମେରିକା ମଧ୍ୟରେ ଥିବା ପ୍ରତିଦ୍ୱନ୍ଦିତା କୁଆଡ଼େ ଉଭେଇଗଲା । ଉଭୟ ଦେଶର ବୈଜ୍ଞାନିକଗଣ ମହାଶୂନ୍ୟରେ ଋଷ ଦେଶର ଯାନ ସୋୟୁଜ ଓ ଆମେରିକାର ଯାନ ଆପୋଲୋର ଏକ ମିଳିତ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମକୁ ସଫଳ କରିଥିଲେ ।

ଆଗପଛ ହୋଇ ଦୁଇଟି ଦେଶର ମହାକାଶଯାନ ଉପରକୁ ଛଡ଼ା ଯାଇଥିଲା । ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ସମୟର ମାତ୍ର ୭ ମିନିଟ ପୂର୍ବରୁ ଦୁଇ ଉପଗ୍ରହ ମହାକାଶରେ ସାମିଲ ହୋଇଯାଇଥିଲା ।

ଜୁଲାଇ ୧୭ରୁ ୧୯ ତିନଦିନ କାଳ ଗୋଟିଏ ମହାକାଶଯାନ ପରି କାର୍ଯ୍ୟ କରିଥିଲା । ଉଭୟ ଦେଶର ତାଲିମପ୍ରାପ୍ତ ଓ ଅଭିଜ୍ଞ ମହାକାଶଯାତ୍ରୀମାନେ ମିଳିତ ଭାବରେ ଯତ୍ନ କରିଥିଲେ ।

ମାର୍କିନ ମହାକାଶଚାରୀମାନେ ଋଷର ବନ୍ଧୁମାନଙ୍କୁ ଏବଂ ଋଷର ମହାକାଶଯାତ୍ରୀମାନେ ମାର୍କିନ ବନ୍ଧୁମାନଙ୍କୁ ନିମନ୍ତ୍ରଣ କରି ଏକାଠି ଖିଆପିଆ କରିଥିଲେ । ଭାବର ଆଦାନ ପ୍ରଦାନ ହୋଇଥିଲା । ଜ୍ଞାନ ଓ କୌଶଳର ସମନ୍ୱୟ ଘଟିଥିଲା । ନାନା ପରୀକ୍ଷା ନିରୀକ୍ଷା ମିଳିମିଶି କରିଥିଲେ । ଚଉଦଗଣ୍ଡ ଅନେକ ଫଟୋ ମଧ୍ୟ ସାଥି ହୋଇ ଉଠାଇଥିଲେ ।

ମହାକାଶରେ

ଋଷ-ଭାରତ ଭାଇ ଭାଇ

ପୃଥିବୀର ପ୍ରଥମ ମହାକାଶଚାରୀ ୟୁରି ଗାଗାରିନ୍ ୧୯୬୧ ମସିହାରେ ଭାରତକୁ ଆସିଥିଲେ । ଋଷ ମହାକାଶଚାରୀଙ୍କ ସହିତ ଜଣେ ଭାରତୀୟ ମହାଶୂନ୍ୟକୁ ଯା'ନ୍ତୁ, ଏହା ଥିଲା ତାଙ୍କର କାମନା । ଏହି କାମନାକୁ ପୂରଣ କରିବାକୁ ଋଷର ରାଷ୍ଟ୍ରପତି ବ୍ରେଜ୍‌ନେଭ୍ ଚେଷ୍ଟା କରିଥିଲେ । ସେ ୧୯୮୦ ମସିହାରେ ଭାରତକୁ ଆସିଥିବାବେଳେ ଏଥିପାଇଁ ଏକ ପ୍ରସ୍ତାବ ଭାରତ ସରକାରଙ୍କୁ ଦେଇଥିଲେ ।

[ୟୁରି ଗାଗାରିନ]

ଭାରତୀୟ ବିମାନ ବାହିନୀର ୧୬୦ ଜଣ ଏଇ ଗୌରବ ଲାଭ କରିବାକୁ ପ୍ରାର୍ଥୀ ହୋଇଥିଲେ । ସେମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରୁ ବହୁ ବଛାବଛି ପରେ ମାତ୍ର ଦୁଇଜଣଙ୍କୁ ମହାକାଶଯାତ୍ରାରେ ତାଲିମ ପାଇବା ପାଇଁ ଋଷକୁ ପଠାଯାଇଥିଲା । ସେ ଦୁହେଁ ହେଲେ— ରବୀଶ ମାଲ ହୋତ୍ରା ଓ ରାକେଶ ଶର୍ମା । ସେମାନେ ସୋଭିଏତ ଋଷରେ ପ୍ରାୟ ଦେଢ଼ବର୍ଷ ଧରି ଏହି କଠୋର ତାଲିମ ପାଇଥିଲେ ।

ଶେଷରେ ରାକେଶ ଶର୍ମା ହିଁ ପ୍ରଥମ ମହାକାଶଯାତ୍ରା କରିବାକୁ ମନୋନୀତ ହେଲେ । ୧୯୮୪ ମସିହା ଏପ୍ରିଲ ୩ ତାରିଖ ସନ୍ଧ୍ୟା ସାଢ଼େ ୬ଟା ସମୟରେ ଋଷର ବୈକାନୁର ରକେଟ୍ କ୍ଷେପଣ କେନ୍ଦ୍ରରୁ ୟୁରି ମାଲସେଭ୍ ଓ ଗେନାଡ଼ି ଷ୍ଟ୍ରାକାଲୋଭ୍‌ଙ୍କ ସହିତ ରାକେଶ ଶର୍ମା ସୋୟୁଜ ୧୧ ଯାନରେ ମହାକାଶକୁ ଉଠିଲେ । ଯେଉଁ ରକେଟ୍ ଏହି ଯାନ-ଟିକୁ ମହାକାଶକୁ ବାହି ନେଇଥିଲା, ତା'ର ଗତିଥିଲା ସେକେଣ୍ଡକୁ ୦ କିଲୋମିଟରରୁ ଅଧିକ । ପରେ ଏହି ଗତି ଖୁବ୍ ବଢ଼ିଯାଇଥିଲା ।

ସେଦିନ ମାତ୍ର ୯ ମିନିଟ ପରେ ଏହି ମହାକାଶଯାତ୍ରୀ ତିନିଜଣ ମହାଶୂନ୍ୟର ଲକ୍ଷସ୍ଥଳରେ ପହଞ୍ଚିଥିଲେ । ତା'ପର ଦିନ ଏହି ଯାନଟି ପୂର୍ବରୁ ମହାଶୂନ୍ୟରେ ଘୂରି ବୁଲୁଥିବା ସ୍ୟାଲୁଟ୍ ୭ ଗବେଷଣାକେନ୍ଦ୍ର ସହିତ ମିଳିତ ହୋଇଥିଲା । ସେଥିରେ ଆଗରୁ ତିନିଜଣ ସୋଭିଏତ୍ ମହାକାଶଚାରୀ ରହି ନାନା ପରୀକ୍ଷା ନିରୀକ୍ଷାରେ ବ୍ୟସ୍ତ ଥିଲେ ।

ସୋୟୁଜ-୧୧ ମହାକାଶଯାନର ଯାତ୍ରୀମାନେ ସେମାନଙ୍କ ସହିତ ଯୋଗ ଦେଲେ । ସେମାନେ ପରସ୍ପରକୁ

ଆନନ୍ଦରେ କୁଣ୍ଢାଇ ପକାଇଲେ । ମଣିଷର ବନ୍ଧୁତା କେତେ ବଡ଼, ଏହାର ଚିତ୍ର ଟେଲିଭିଜନରେ ଦେଖି ସମସ୍ତେ ମୁଗ୍ଧ ହୋଇଥିଲେ ।

ସେମାନେ ମହାକାଶରେ ସାତଦିନ ରହିବା ଭିତରେ ଭାରତ ଉପରେ ୯ ଥର ଉଡ଼ିଥିଲେ । ସେହି ସମୟରେ ରାକେଶ ଶର୍ମା ଆମ ଦେଶରେ ଅନେକ ଫଟୋ ଉଠାଇଥିଲେ । ସେଥିରୁ ପ୍ରାକୃତିକ ସମ୍ପଦ, ପରିବେଶ, ପାଗ ପ୍ରଭୃତି ଅନେକ କଥା ଜାଣିହେବ ।

ଏହାଛଡ଼ା ମଣିଷର ଦେହ ମନ ଉପରେ ମହାକାଶ-ଯାତ୍ରାର ପ୍ରଭାବ ପରୀକ୍ଷା କରାଯାଇଥିଲା । ଏଥିରେ ଯୋଗ, ଆସନ ପ୍ରଭୃତିର କିପରି ସମ୍ପର୍କ ରହୁଛି ଦେଖାଯାଇଥିଲା । ଏସବୁ କଥା ଜାଣିବା ପାଇଁ ନିଜେ ରାକେଶ ପ୍ରତିଦିନ ୧୦ ମିନିଟ ପାଇଁ ସେଇ ଯାନରେ ଯୋଗାସନ ଅଭ୍ୟାସ କରୁଥିଲେ ।

ଅନ୍ୟ ମହାକାଶଯାତ୍ରୀଙ୍କ ପରି ରାକେଶଙ୍କ ପୋଷାକ ଥିଲା ଧଳାମିଶା ନୀଳରଙ୍ଗର । ପୋଷାକରେ ବାମ ହାତରେ ଥିଲା ଭାରତ ଓ ଋଷର ଜାତୀୟ ପତାକାର ଚିହ୍ନ । ତା ଉପରକୁ ଥିଲା ୯ଟି ଘୋଡ଼ା ଟାଣୁଥିବା ସୂର୍ଯ୍ୟଙ୍କ ରଥର ଚିହ୍ନ । ଭାରତର ରାଷ୍ଟ୍ରପତି, ପ୍ରଧାନମନ୍ତ୍ରୀ, ପ୍ରତିରକ୍ଷା ମନ୍ତ୍ରୀଙ୍କ ଫଟୋ, ରାଜଘାଟରୁ ଗାନ୍ଧିଜୀଙ୍କ ସମାଧୀରୁ ମାଟି ଓ କେତୋଟି ଭିଡିଓ ଆଉ ସଙ୍ଗୀତ କ୍ୟାସେଟ ରାକେଶ ନିଜ ସାଥିରେ ନେଇଥିଲେ । ସେଇ ଫଟୋ-ଗୁଡ଼ିକ ସେମାନଙ୍କ ଯାନ ଭିତରେ ଟଙ୍ଗା ଯାଇଥିଲା ।

ମହାକାଶରେ ଖାଇବା ପାଇଁ ସେମାନେ ଭାରତୀୟ ଖାଦ୍ୟ ମଧ୍ୟ ନେଇଥିଲେ । ତା' ଭିତରେ ପନିପରିବା ପଲଉ,

ଅଲ୍‌ଗ୍ରେନ୍‌ଲ ଓ ସ୍ନଜଦ୍ରାଲୁଆ ପ୍ରଧାନ । ଉଷର ମୋଟ ୧୦୩ ପ୍ରକାର ମହାକାଶ ଉପଯୋଗୀ ଖାଦ୍ୟ ନିଆଯାଇଥିଲା । ବିଜୁଳି ଷ୍ଟୋଭରେ ଗରେଷେଇ ମଧ୍ୟ ହେଉଥିଲା । ପ୍ରତିଦିନ ସେମାନେ ସାଙ୍ଗ ହୋଇ ଚାରିଥର ଖିଆପିଆ କରୁଥିଲେ ।

ମହାକାଶରେ ଥିଲାବେଳେ ସେମାନେ ଭାରତୀୟ ସାମ୍ବାଦିକମାନଙ୍କର ଏକ ସମ୍ମିଳନୀରେ ବିଭିନ୍ନ ପ୍ରଶ୍ନଗୁଡ଼ିକର ଉତ୍ତର ଦେଇଥିଲେ । ଆଉ ଥରେ ସେମାନେ ଭାରତର ପ୍ରଧାନମନ୍ତ୍ରୀ ଶ୍ରୀମତୀ ଇନ୍ଦିରା ଗାନ୍ଧୀଙ୍କ ସହିତ କଥାବାର୍ତ୍ତା କରି-ଥିଲେ । ଇନ୍ଦିରାଗାନ୍ଧି ସେମାନଙ୍କୁ ଦେଶବାସୀଙ୍କର ସମସ୍ତ ଶୁଭେଚ୍ଛା ଓ ହାର୍ଦ୍ଦିକ ଅଭିନନ୍ଦନ ଜଣାଇଥିଲେ । ଏହା ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ସେ ଗୋଟିଏ ପ୍ରଶ୍ନରେ ପଚାରିଥିଲେ—ମହାଶୂନ୍ୟରୁ ଭାରତ କିପରି ଦେଖାଯାଉଛି ?

[ରାକେଶ ଶର୍ମା]

ରାକେଶ ହସି ହସି ଉତ୍ତର ଦେଇଥିଲେ—ସାରା ଜଗତରେ ଏହା ସବୁଠୁଁ ସୁନ୍ଦର ଦିଶୁଛି । (ସାରା ଜହାଁସେ ଅଚ୍ଛା ହିନ୍ଦୋସ୍ତାଁ ହମାରା ...)

ସେମାନେ ସତେ ଯେମିତି ଗୋଟିଏ ଘରେ ବସି କଥା ହେଉଥିଲେ ! ମହାକାଶଯାତ୍ରୀମାନେ ସେଠାରେ ହସ ହସ ମୁହଁରେ କଥାବାର୍ତ୍ତା କରୁଥିଲେ । ସ୍ନେହ ସୌହାର୍ଦ୍ଦ୍ୟ ଦେଖାଉଥିଲେ । ଆରାମରେ ଖିଆପିଆ କରୁଥିଲେ । ସେ ସବୁର ଜୀବନ୍ତ ଚିତ୍ର ଟେଲିଭିଜନରେ ଦେଖି ଦେଶ ବିଦେଶର ଦର୍ଶକମାନେ ମୁଗ୍ଧ ହେଉଥିଲେ ।

ମହାକାଶରେ ଗୋଟିଏ ସପ୍ତାହ କଟାଇ ସେମାନେ ଏପ୍ରିଲ ୧୧ ତାରିଖରେ ପୃଥିବୀକୁ ଫେରି ଆସିଥିଲେ । ଉଭୟ ଦେଶରେ ସେମାନଙ୍କୁ ଉଚ୍ଛ୍ୱସିତ ସମ୍ବର୍ଦ୍ଧନା ଦିଆଗଲା । ଋଷ ସରକାର ସେମାନଙ୍କୁ ବହୁତ ବଡ ଉପାଧି ପ୍ରଦାନ କରି ଅଭିନନ୍ଦନ ଜଣାଇଥିଲେ ।

ଭାରତକୁ ସେମାନେ ସମସ୍ତେ ବୁଲି ଆସିଥିଲେ । ସବୁ ସ୍ଥାନରେ ସେମାନଙ୍କୁ କି ସ୍ନେହ ଆଦର ଆଉ ସ୍ୱାଗତ ସମ୍ବର୍ଦ୍ଧନା ! ଭାରତ ସରକାର ଓ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ଅନୁଷ୍ଠାନ ତରଫରୁ ସେମାନଙ୍କୁ ନାନା ଉପହାର ଓ ଉପାଧି ମିଳିଥିଲା । ଅନ୍ୟ ଦୁଇଜଣ ଋଷ ମହାକାଶଯାତ୍ରୀଙ୍କ ସହିତ ରାକେଶଙ୍କୁ "ଅଶୋକ ଚକ୍ର" ଏବଂ ରବୀଶ ମାଲହୋତ୍ରାଙ୍କୁ "କୀର୍ତ୍ତିଚକ୍ର" ଉପାଧି ଦିଆ ଯାଇଥିଲା ।

ରାକେଶ ମନଖୁସିରେ ମହାକାଶ ବୁଲି ଯାଇ ନଥିଲେ । ଆମ ଦେଶର ଜଣେ ପ୍ରତିନିଧି ଭାବରେ ସାରାଦୁନିଆରେ ଚାଲିଥିବା ମହାକାଶ ଭ୍ରମଣ ପ୍ରତିଯୋଗିତାରେ ସେ ଭାଗ ନେଇଥିଲେ । ତାଙ୍କ ଯୋଗୁ ଆମ ଦେଶ ମହାକାଶକୁ ମଣିଷ ପଠାଇବାରେ ୧୪ ତମ ରାଷ୍ଟ୍ର ହେଲା ।

ରାକେଶ ଖୁବ୍ ଧୈର୍ଯ୍ୟ, ସାହସ ଓ ବୁଦ୍ଧିମତ୍ତାର ସହିତ ଏଥିରେ ସଫଳତା ଦେଖାଇଥିଲେ । ସେ ଭାରତର ସମ୍ମାନ ବଢ଼ାଇ ପାରିଛନ୍ତି । ତାଙ୍କ ଯୋଗୁ ଆମେ ଗର୍ବ ଅନୁଭବ କରୁଛୁ ।
